

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA PUCK

NA LATA 2015 - 2019

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	5
1.2. CEL OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	5
2. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE, INSTYTUCJONALNE I PROGRAMOWE FUNKCJONOWANIA OCHRONY ZABYTKÓW W MIEŚCIE PUCK	7
2.1. USTAWY REGULUJĄCE PROBLEMATYKĘ OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI	7
2.2. STRATEGICZNE CELE POLITYKI PAŃSTWA W SFERZE OCHRONY ZABYTKÓW	17
2.3. PROBLEMATYKA OCHRONY ZABYTKÓW W SYSTEMIE ZADAŃ STRATEGICZNYCH, WYNIKAJĄCYCH Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU	20
2.3.1. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	20
2.3.2. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	22
2.3.3. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z PROGRAMEM OPIEKI NAD ZABYTKAMI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	25
2.3.4. ZAŁOŻENIA „REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020”	33
2.4. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA PRAWNE I PROGRAMOWE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA PUCK	35
2.4.1. ZASADY OCHRONY WYNIKAJĄCE ZE „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PUCK”	35
3. DZIEDZICTWO KULTUROWE MIASTA PUCK	41
3.1. RYS HISTORYCZNY	41
3.2. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA PUCK	44
3.2.1. ZABYTKI NIERUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	44
3.2.2. ZABYTKI NIERUCHOME WŁĄCZONE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	46
3.2.3. ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE	46
3.2.4. MUZEA	53
4. ANALIZA STRATEGICZNA SWOT	56
5. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	57
NA LATA 2015-2019 DLA MIASTA PUCK	57
5.1. WSTĘP	57
5.2. PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE	57
5.3. CELE I DZIAŁANIA USTALONE W PROGRAMIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA PUCK NA LATA 2015-2019	58
5.3.1. CEL STRATEGICZNY 1 WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PRAWNYCH DLA POPRAWY ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ STANU ZACHOWANIA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH	58

5.3.2. CEL STRATEGICZNY 2 FINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW GMINY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ZABYTKÓW	60
5.3.3. CEL STRATEGICZNY 3 WSPIERANIE INICJATYW SPRZYJAJĄCYCH OC H RO NIE ZABYTKÓW	61
5.3.4. CEL STRATEGICZNY 4 PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY	62
5.3.5. CEL STRATEGICZNY 5 UMOCNIE NIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY	63
5.4. FINANSOWANIE REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	64
5.5. MONITORING REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	65
5.6. INSTRUMENTARIUM GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	65
5.6.1. INSTRUMENTY PRAWNE	65
5.6.2. INSTRUMENTY KOORDYNACJI	65
5.6.3. INSTRUMENTY FINANSOWE	66
5.6.4. INSTRUMENTY SPOŁECZNE	66
5.6.5. INSTRUMENTY KONTROLNE	66

1. WSTĘP

Gmina miejska Puck leży w północnej części województwa pomorskiego, nad Zatoką Pucką. Obszar miasta obejmuje fragmenty Kępy Puckiej i Pradoliny Płutnicy, wchodzących w skład Pobrzeża Kaszubskiego.

Historia miasta sięga wczesnego średniowiecza. Początki osady i portu puckiego datuje się na VII w. O wielkości średniowiecznego portu puckiego świadczą rezultaty trwających od lat siedemdziesiątych XX w. prac wykopaliskowych. Stanowisko archeologiczne obejmujące dawny port ma powierzchnię dwunastu hektarów. Dotychczas odkryto tu pięć wraków średniowiecznych łodzi. W czasach nowożytnych Puck był znaczącym ośrodkiem gospodarczym i administracyjnym. W okresie I Rzeczypospolitej mieściły się tu siedziby sądów ziemskich, starostwa niegrodowego oraz sejmików powiatowych.

Współcześnie Puck jest siedzibą władz powiatu puckiego, miasta, a także gminy Puck. Według danych z 31 grudnia 2012 miasto miało wówczas 11 589 mieszkańców. Puck jest dobrze skomunikowany z aglomeracją gdańską — przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 216 Gdynia - Hel oraz linia kolejowa z Redy do Helu.

Atrakcyjne położenie, bliskość Trójmiasta, nowoczesna marina, cenny zespół zabytkowy czynią z miasta ważny ośrodek turystyczny. Na Zatoce Puckiej odbywają się regaty. Zatoka jest jednym z najlepszych akwenów żeglarskich na Bałtyku. Istnieje możliwość odbywania wycieczek jachtami po Zatoce Puckiej, organizowane są także zajęcia lekcyjne ukierunkowane na edukację żeglarską, morską i ekologiczną (zielone i niebieskie szkoły).

Zachowanie najcenniejszych elementów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, dbałość o oryginalną substancję zabytkową oraz ukierunkowanie rozwoju przestrzennego gminy zgodne z zasadą dobrej kontynuacji mogą się przyczynić do wzrostu jej atrakcyjności turystycznej.

Niniejszy „Program opieki nad zabytkami” dla miasta Pucka ma ułatwić planowe i metodyczne działania władz gminnych na rzecz środowiska kulturowego miasta w latach 2015-2019. Pierwsze rozdziały „Programu...” dotyczą kontekstu prawnego związanego z ochroną zabytków, w tym także ustaleń prawa lokalnego odnoszącego się bezpośrednio do tej dziedziny. Następnie przedstawiony jest stan dziedzictwa kulturowego miasta. Na podstawie analizy tych danych konstruowany jest harmonogram działań, których realizacja doprowadzi do poprawy stanu środowiska kulturowego Pucka.

1.1. PODSTAWA PRAWNA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

I. Rozstrzygnięcia ustawowe:

a) Art. 7, ust. 1, pkt. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95, z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2013 nr 0 poz. 594), który mówi, że:

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

b) Art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875, z 2007 r. Nr 192, poz. 1394, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804, z 2010 r. Nr 75, poz. 474, Nr 130, poz. 871.).

W artykule tym znajdujemy:

Ust. 1: *Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.*

Ust. 3: *Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.*

Ust. 4: *Programy, o których mowa w ust. 3, są ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym.* Ust. 5: *Z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.*

1.2. CEL OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Gminny programu opieki nad zabytkami służy poprawie stanu zachowania środowiska kulturowego. Ustala się w nim rozwiązania organizacyjne i finansowe, jak również edukacyjne i wychowawcze, które mają doprowadzić do osiągnięcia tego celu.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 163 poz. 1568): *W krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się, w szczególności cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji.*

Ustawa precyzuje cele sporządzania programów opieki nad zabytkami w **art. 87**:

1. *Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.*
2. *Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu, w szczególności:*
 - 1) *włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;*
 - 2) *uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;*
 - 3) *zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;*
 - 4) *wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;*
 - 5) *podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;*
 - 6) *określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;*
 - 7) *podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.*

2. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE, INSTYTUCJONALNE I PROGRAMOWE FUNKCJONOWANIA OCHRONY ZABYTEKÓW W MIEŚCIE PUCK

2.1. USTAWY REGULUJĄCE PROBLEMATYKĘ OCHRONY ZABYTEKÓW I OPIEKI NAD ZABYTEKAMI

- 1) ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875, z 2007 r. Nr 192, poz. 1394, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804, z 2010 r. Nr 75, poz. 474, Nr 130, poz. 871.),
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 62 poz. 627 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2013 nr 0 poz. 1232),
- 3) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2013 nr 0 poz. 627),
- 4) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 1997 nr 115 poz. 741 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651),
- 5) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2003 Nr 80 poz. 717 z późn. zm., t.j. - Dz.U. 2012 nr 0 poz. 647),
- 6) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - prawo budowlane (Dz. U. 1994 nr 89 poz. 414 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2013 nr 0 poz. 1409),
- 7) ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 1991 nr 114 poz. 493 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2012 poz. 406),
- 8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. nr 96, poz. 873 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach określone zostały w ustawach:

- 1) Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r., Nr 5, poz. 24 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2012 nr 0 poz. 987),
- 2) Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. 1997 nr 85 poz. 539 z późn. zm., t.j. — Dz.U. 2012 nr 0 poz. 642).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

- 1) ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 1983 nr 38 poz. 173 z późn. zm., t.j. - Dz.U. 2011 nr 123 poz. 698).

W myśl art. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytkiem jest:

nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zgodnie z art. 4 niniejszej ustawy:

Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 2) *zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;*
- 3) *zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;*
- 4) *udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;*
- 5) *przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;*
- 6) *kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;*
- 7) *uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.*

Natomiast w art. 6 stwierdza się, że:

i. *ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:*

1) *zabytki nieruchome będące w szczególności:*

- a) *krajobrazami kulturowymi,*
- b) *układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,*
- c) *dzielami architektury i budownictwa,*
- d) *dzielami budownictwa obronnego,*
- e) *obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,*
- f) *cmentarzami,*
- g) *parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,*
- h) *miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.*

2) *zabytki ruchome będące w szczególności:*

- a) *dzielami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,*
- b) *kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,*
- c) *numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,*
- d) *wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami*

świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,

- e) materiałami bibliotecznymi, których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,*
- j) instrumentami muzycznymi,*
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,*
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,*

3) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,*
- b) cmentarzyskami,*
- c) kurhanami*
- d) relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.*

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formy ochrony zabytków określa art. 7:

- 1) wpis do rejestru zabytków,**
- 2) uznanie za pomnik historii,**
- 3) utworzenie parku kulturowego,**
- 4) ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.**

Na mocy art. 16:

- 1. Rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.*
- 2. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia, o których mowa w art. 17 ust. 1.*
- 3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, sporządza plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez radę gminy.*
- 4. W celu realizacji zadań związanych z ochroną parku kulturowego rada gminy może utworzyć jednostkę organizacyjną do zarządzania parkiem.*

5. *Park kulturowy przekraczający granice gminy może być utworzony i zarządzany na podstawie zgodnych uchwał rad gmin (związku gmin), na terenie których ten park ma być urządzony.*
6. *Dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.*

Art. 17.

1. *Na terenie parku kulturowego lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące:*
 - 1) *prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej;*
 - 2) *zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych;*
 - 3) *umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;*
 - 4) *składowania lub magazynowania odpadów.*
2. *Wrazie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości na skutek ustanowienia zakazów i ograniczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 131-134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 62 poz. 627 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2013 nr 0 poz. 1232).*

Art. 18:

1. *Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.*
2. *W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:*
 - 1) *uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;*
 - 2) *określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;*
 - 3) *ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.*

Art. 19:

1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

la. W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.

3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Art. 20:

Projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Art. 21:

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Art. 22:

1. Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.

2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.

3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego nie wpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

5. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;

- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
 - 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.
6. Właściwy dyrektor urzędu morskiego prowadzi ewidencję zabytków znajdujących się na polskich obszarach morskich w formie zbioru kart ewidencyjnych.

Art. 71:

1. W zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku.
2. Sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny, określony w ust. 1, posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki.

Art. 72:

Na zasadach i w trybie określonych odrębnymi przepisami, prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach będących w posiadaniu jednostek organizacyjnych, zaliczanych do sektora finansów publicznych, są finansowane ze środków finansowych przyznanych odpowiednio przez dysponentów części budżetowych bądź jednostki samorządu terytorialnego, którym podlegają te jednostki **Art. 73:**

Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku.

Art. 74:

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków finansowych z części budżetu państwa "Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego";
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Art. 75. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub wojewódzki konserwator zabytków może udzielić dotacji osobom bądź jednostkom, o których mowa w art. 73, na podstawie umowy zawartej z tymi osobami lub jednostkami.

Art. 76:

1. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie:

1) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, które zostaną przeprowadzone w r. złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji lub w r. następującym po r. złożenia tego wniosku;

2) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, które zostały przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji.

2. Wniosek o udzielenie dotacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wnioskodawca może złożyć po przeprowadzeniu wszystkich prac lub robót przy zabytku wpisanym do rejestru, określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Art. 77:

Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane może obejmować nakłady konieczne na:

- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
- 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych;
- 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego;
- 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrza;
- 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50 % oryginalnej substancji tej przynależności;
- 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
- 12) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
- 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- 14) uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych;
- 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu

parku lub ogrodu;

16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt 7-15;

17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Art. 78:

1. Dotacja może być udzielona w wysokości do 50 % nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru.

2. Jeżeli zabytek, o którym mowa w ust. 1, posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową albo wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, dotacja może być udzielona w wysokości do 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

3. W przypadku, jeżeli stan zachowania zabytku, o którym mowa w ust. 1, wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, dotacja może być również udzielona do wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

4. Łączna wysokość dotacji udzielonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i wojewódzkiego konserwatora zabytków nie może przekraczać wysokości dofinansowania określonej w ust. 1-3.

Art. 79:

Dochodzenie przez organy, o których mowa w art. 74, należności wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych z tytułu niewykorzystania lub wykorzystania niezgodnego z przeznaczeniem udzielonej dotacji następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 80:

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru oraz sposób prowadzenia dokumentacji w tym zakresie.

2. W rozporządzeniu, w szczególności, należy określić tryb postępowania z wnioskami o udzielenie dotacji celowej oraz sposób jej rozliczania, a zwłaszcza rodzaj dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku i rozliczenia dotacji oraz wskazać, jakie postanowienia powinna zawierać umowa o udzielenie dotacji, a także sposób gromadzenia informacji o udzielonych dotacjach.

Art. 81:

1. W trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy lub powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

2. Dotacja, w zakresie określonym w art. 77, może być udzielona w wysokości do 100

% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru.

Art. 82:

1. Łączna kwota dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru udzielonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wojewódzkiego konserwatora zabytków bądź organ stanowiący gminy lub powiatu nie może przekraczać wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

2. Dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru jest zadaniem z zakresu administracji publicznej.

i. W celu zapewnienia realizacji postanowień określonych w ust. 1 organy uprawnione do udzielania dotacji prowadzą wykazy udzielonych dotacji oraz informują się wzajemnie o udzielonych dotacjach.

Art. 83:

Na zasadach określonych w przepisach o Komitecie Badań Naukowych, Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych może przyznać środki finansowe na badania konserwatorskie, architektoniczne, archeologiczne lub inne badania naukowe związane z prowadzeniem prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach.

Art. 89:

Organami ochrony zabytków są:

1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;

2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.

W art. 91 ust. 4 sprecyzowane są zadania, które wykonywać będzie wojewódzki konserwator 97 zabytków. Są to w szczególności:

- 1) realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*
- 2) sporządzanie, w ramach przyznanych środków budżetowych, planów finansowania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*
- 3) prowadzenie rejestru o wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gromadzenie dokumentacji w tym zakresie,*
- 4) wydawanie, zgodnie z właściwością decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych,*
- 5) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych,*
- 6) organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki*

- 7) *nad zabytkami,*
- 8) *opracowywanie wojewódzkich planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz koordynacja działań przy realizacji tych planów,*
- 9) *upowszechnianie wiedzy o zabytkach,*
- 10) *współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków.*

Nowelizacja ustawy o ochronie zabytków - Ustawa z 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r., nr 75, poz. 474)

Od 5 czerwca 2010 r. rozszerzony został zakres form ochrony zabytków. Ustawa o ochronie zabytków z 23 lipca 2003 r. określała następujące kategorie ochrony zabytków: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ustawa z 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków⁷ i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r., nr 75, poz. 474) wprowadza ochronę zabytków poprzez zapisy w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej. Intencją ustawodawcy było usunięcie luki prawnej w sytuacji, gdy określony obszar nie posiadał obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego, a obiekty zabytkowe na tym terenie nie były chronione w inny sposób. Nowelizacja wyeliminuje sytuacje, w których podejmowano decyzje dotyczące obiektów zabytkowych, nie uwzględniając opinii konserwatorów wojewódzkich.

Nowelizacja ustawy o ochronie zabytków przewiduje także, że w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej musi być uwzględniona ochrona zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (wraz z ich otoczeniem) oraz zabytków włączonych do gminnej ewidencji zabytków. Zmienia to charakter gminnej ewidencji zabytków, która staje się dokumentem wiążącym prawnie.

Ustawa zmienia także przepisy prawa budowlanego (art. 39 ust. 3), stwierdzając, że w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów ujętych w gminnej ewidencji zabytków (a nie tylko wpisanych do rejestru zabytków), pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Nowelizacja z 18 marca 2010 r. ustala termin sporządzenia przez gminy gminnych ewidencji

zabytków na 2 i pół r. od wejścia w życie ustawy.

Ustawa wprowadza także zmiany w zakresie zasad wywozu zabytków za granicę.

2.2. STRATEGICZNE CELE POLITYKI PAŃSTWA W SFERZE OCHRONY ZABYTEKÓW

24 czerwca 2014 r. rząd przyjął uchwałę o ustanowieniu „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”, wypełniając w ten sposób przepisy wprowadzone przez ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Jako cel główny „Krajowego programu ...” określono **Wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków.**

Jako wyzwanie określono - Dziedzictwo kulturowe stanowi naturalny kapitał dla rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków, stanowi także naturalną podstawę wzmocniania tożsamości społecznej - cel główny *Krajowego programu* zakłada, poprzez zaplanowane w celach szczegółowych działania, wzmocnienie roli dziedzictwa w życiu społecznym oraz wzmocnienie świadomości roli dziedzictwa dla rozwoju społecznego.

Cel szczegółowy 1 - Wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce

Wyzwanie 1 - Uporządkowanie i ujednolicenie stanu wiedzy o zasobie zabytków w Polsce polegające na sporządzeniu kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C), uporządkowaniu rejestru zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C) (usunięcie „martwych wpisów”), opracowaniu diagnozy stanu zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych;

Wyzwanie 2 — wzmocnienie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego wpływające na kompleksowość działań ochronnych i ich integrację z ochroną przyrody.

Kierunki działania:

1. Porządkowanie rejestru zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C).
3. Wypracowanie jednolitych standardów działania konserwatorskiego w odniesieniu do wybranych typów i kategorii zabytków nieruchomych.
4. Wzmocnienie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego.
5. Opracowanie diagnozy prawnej ochrony zabytków ruchomych.
6. Opracowanie kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C).
7. Realizacja badań w ramach AZP na obszarach szczególnie istotnych ze względu na zagrożenia

dla dziedzictwa archeologicznego.

Cel szczegółowy 2 - Wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków

Wyzwanie 1 - Podniesienie jakości zarządzania zabytkami i zarządzania procesami ochrony zabytków wraz z podniesieniem jakości procesów decyzyjnych w administracji dotyczących ochrony zabytków.

Kierunki działania:

1. Zwiększenie efektywności zarządzania i ochrony zabytków poprzez wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej o zabytkach.
2. Wypracowanie standardów, pozwalających na lepszy przepływ informacji pomiędzy organami ochrony zabytków a społecznościami żyjącymi w otoczeniu zabytków objętych ochroną.
3. Podniesienie jakości procesów decyzyjnych w organach ochrony zabytków.
4. Merytoryczne wsparcie samorządu terytorialnego w ochronie zabytków.

Stwierdzono w tym punkcie, że „Samorząd terytorialny odgrywa niezwykle ważną rolę w zakresie ochrony zabytków. Przepisy ustaw samorządowych wyraźnie wskazują, że działania ochronne zaliczone zostały do zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Jednocześnie najważniejsze zadania powierzone zostały gminom, które odpowiadają m.in. za ewidencjonowanie zasobu zabytkowego, zachowanie krajobrazu kulturowego, jak i odpowiednie gospodarowanie otoczeniem zabytków w procesie planowania przestrzennego. Zwiększeniu efektywności wykonywanych zadań służyć może wsparcie merytoryczne dotyczące zarządzania tym dziedzictwem, tak w formie ogólnodostępnego portalu informacyjnego, jak i bezpośrednich szkoleń i warsztatów dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego, a także wsparcie merytoryczne w formie opracowań studialno-dokumentacyjnych..”

Jako zadania zostały przedstawione:

1. Przygotowanie i prowadzenie portalu informacyjnego dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków.
2. Cykl szkoleń dotyczących zarządzania dziedzictwem w samorządzie.
3. Wsparcie samorządu terytorialnego przy tworzeniu dokumentów planistycznych poprzez opracowanie studiów ochrony wartości kulturowych, opracowanie wytycznych dla tworzenia gminnych programów opieki nad zabytkami oraz zasad przygotowania i treści planu ochrony parku kulturowego.

Cel szczegółowy 3 - Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji

Wyzwanie 1 - zwiększanie dostępu do dziedzictwa i jego aktywna promocja - narzędzia do podnoszenia świadomości społecznej o funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania się wszystkich poziomów tożsamości.

Kierunki działania;

1. Przygotowanie ratyfikacji Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa, Faro 2005.
2. Wspieranie budowania świadomości społecznej funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania się tożsamości narodowej i społeczności lokalnych.
3. Promocja zasobu dziedzictwa za pośrednictwem Internetu.
4. Zwiększanie dostępu do zasobu dziedzictwa i ułatwienie jego odbioru społecznego.

2.3. PROBLEMATYKA OCHRONY ZABYTKÓW W SYSTEMIE ZADAŃ STRATEGICZNYCH, WYNIKAJĄCYCH Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

2.3.1. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO¹

W zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego wśród wyzwań strategicznych znalazły się m.in.:

4. Kapitał społeczny i tożsamość regionalna. Stymulowanie aktywności społecznej i budowa regionalnej wspólnoty obywatelskiej czerpiącej m.in. z wielokulturowego dziedzictwa, tradycji morskich i solidarnościowych, a także wzrost kompetencji mieszkańców, które warunkują zdolność do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

9. Zarządzanie przestrzenią. Lepsze zarządzanie przestrzenią dla zmniejszenia presji na środowisko, poprawy bezpieczeństwa powodziowego, a także optymalnego wykorzystania potencjałów terytorialnych (przyrodniczego, krajobrazowego, kulturowego i gospodarczego) dla zapewnienia wysokiej jakości życia.

Jednym z trzech celów strategicznych określonych w dokumencie jest **Nowoczesna Gospodarka**, której elementem składowym jest Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna - Cel operacyjny 1.3. W ramach tego celu ustalono m.in. następujące wyzwania strategiczne:

Obszary o nie w pełni uruchomionych potencjałach

Powiązania gospodarcze

Zatrudnienie i stan zdrowia mieszkańców

Zarządzanie przestrzenią

Jako wybór strategiczny określono:

„Sieciowe, kompleksowe, rozpoznawalne co najmniej na poziomie krajowym, oparte o walory naturalne oraz zasoby dziedzictwa kulturowego, jak również wykorzystujące potencjał oferty kulturalnej regionu, produkty i pakiety turystyczne; uniezależnienie oferty turystycznej od pory roku, jej różnicowanie w oparciu o potencjał przemysłu czasu wolnego, a także silniejsza specjalizacja regionu w zakresie turystyki prozdrowotnej i biznesowej.”

Wśród oczekiwanych efektów wymieniono:

- Całoroczną, kompleksową i atrakcyjną ofertę turystyczną i kulturalną regionu obejmującą także efektywne wykorzystanie obiektów sportowych o randze krajowej;
- Unikatowe walory naturalne, kulturalne i dziedzictwa kulturowego, w tym kulinarne,

¹ Załącznik nr 1 do Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

wykorzystywane w sposób racjonalny, efektywny i zrównoważony;

- Wzmocniony wizerunek regionu oraz większa rozpoznawalność i spójność kluczowych regionalnych marek turystycznych i kulturalnych;
- Silna współpraca pomiędzy podmiotami branży turystycznej i kulturalnej. Ukierunkowanie interwencji

Jako jeden z kierunków działania ustalono rozwój sieciowych i kompleksowych produktów turystycznych, a Obszar Strategicznej Interwencji związany z tym działaniem - obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Jako Zobowiązania Samorządu Województwa Pomorskiego określono:

Rozwój regionalnych sieciowych produktów turystycznych obejmujących m.in. szlaki rowerowe i kajakowe oraz śródlądowe drogi wodne, a także unikatowe dziedzictwo regionalne i ofertę kulturalną.

Rola Samorządu Województwa Pomorskiego

- Koordynator i lider;
- Inwestor;
- Inspirator.

Partnerzy kluczowi dla realizacji Celu

- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Organizacje turystyczne;
- Instytucje kultury;
- Narodowy Instytut Dziedzictwa;
- Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów;
- Wojewódzki Konserwator Zabytków;
- Organizacje pozarządowe;
- Izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, przedsiębiorcy, w tym operatorzy turystyczni.

Jako warunki sukcesu wymieniono m.in.:

- Rozwój współpracy między sektorem publicznym, branżą turystyczną i podmiotami działającymi w obszarze kultury w zakresie tworzenia wspólnych, sieciowych, ponadlokalnych produktów turystycznych oraz oferty kulturalnej

Oczekiwania wobec władz centralnych w związku z realizacją Celu:

Udział budżetu państwa w utrzymaniu najważniejszych instytucji kultury i ratowaniu najcenniejszych zabytków regionu;

Obszary współpracy ponadregionalnej i międzynarodowej:

- Wizerunek i marka turystyczna Regionu Morza Bałtyckiego;
- Sieciowe ponadregionalne produkty turystyczne wykorzystujące m.in.:
 - międzynarodowe drogi wodne: E-60 (morska), E-70 i E-40, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego;

- ponadregionalne szlaki wodne m.in. Brdy, Gwdy, Wdy, Wielkiego Kanału Brdy i Wieprzy;
- szlaki kulturowe: XX w., cystersów, zamków gotyckich, architektury i dziedzictwa hydrotechnicznego Żuław, Kraina w kratę, latami morskich, budowli hydrotechnicznych;
- Europejską Sieć Regionalnego Dziedzictwa Kulinarnego;
- międzynarodowe i międzyregionalne trasy rowerowe.

Dla celu operacyjnego 2.2. (Wysoki poziom kapitału społecznego), jako jedno z wyzwań strategicznych określono;

4. Kapitał społeczny i tożsamość regionalna Wybór strategiczny dla tego celu:

Organizacje pozarządowe (stymulujące aktywność społeczną); tożsamość regionalna i lokalna (czerpiące z bogatego i różnorodnego dziedzictwa kulturowego regionu); aktywizacja i integracja społeczna; uczestnictwo w kulturze i innych formach aktywności społecznej (m.in. sporcie), a także przestrzenie publiczne (jako miejsca sprzyjające wzmacnianiu kontaktów społecznych). Wśród oczekiwanych efektów znalazły się m.in.:

- Silniejsze poczucie więzi mieszkańców z regionem oraz dbałość o zachowanie różnorodności kulturowej województwa;
- Znaczące uczestnictwo mieszkańców (w tym dzieci, młodzieży, a także osób starszych i niepełnosprawnych) w lokalnych wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych;
- Rozwinięta kultura czytelnicza;
- Wysokiej jakości przestrzeń publiczna;
- Zachowane dziedzictwo i krajobraz kulturowo-przyrodniczy

2.3.2. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO²

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego jako element regionalnego planowania strategicznego ma na celu równoważenie różnych sfer rozwoju województwa w przestrzeni a jednocześnie służy konkretyzacji przestrzennej celów sformułowanych w strategii rozwoju województwa pomorskiego i określa uwarunkowania przestrzenne do formułowanych programów rozwoju.

Plan zakłada, że dążenie do wykorzystania cech położenia województwa w regionie bałtyckim oraz jego walorów przyrodniczych i kulturowych w nowej strukturze przestrzeni polskiej

1 europejskiej będzie tworzyć szanse na:

² Załącznik do uchwały nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

- 1) rewitalizację ekologiczną obszarów o niskich wartościach i utrwalenie ochrony ich zasobów przez kształtowanie i umacnianie międzynarodowego systemu ochrony ekologicznej i zwiększenia efektywnego wsparcia kapitałowego i technologicznego;
- 2) zachowanie specyficznych wartości regionalnych i wzbogacenie różnorodności kulturowej wspólnoty europejskiej i narodowej;

Cele polityki przestrzennej w stosunku do ochrony zasobów i walorów środowiska

kulturowego:

- 1) Wspieranie różnorodności kulturowej regionu;
- 2) Zachowanie dziedzictwa historycznego.

Plan zakłada:

- 1) uwzględnianie problematyki ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego województwa w opracowaniach planistycznych sporządzanych na szczeblach lokalnych;
- 2) realizowanie i wspieranie inwestycji bezpośrednio chroniących wartości kultury, w pierwszej kolejności w rejonach najbardziej atrakcyjnych i najintensywniej wykorzystywanych turystycznie (pas nadmorski, strefa pojezierna);
- 3) prowadzenie działań rewaloryzacyjnych pod kątem tworzenia atrakcyjnych ofert inwestycyjnych o charakterze kulturotwórczym, społecznym i gospodarczym; funkcjonowanie tych ofert powinno sprzyjać utrzymaniu i wspomaganiu zasobów środowiska kulturowego, jednocześnie nie może powodować jego zagrożeń.

Zasadnicze kierunki rozwoju w zakresie dziedzictwa kulturowego to utrwalenie wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego i promocji województwa. W kategorii planowania regionalnego problematykę ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, sformułowano kierunki polityki przestrzennej, z których najistotniejsze dla ochrony środowiska kulturowego Pucka, są:

- ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach kulturowych i krajobrazowych województwa poprzez ustalenie form ochrony;
- prowadzenie działań organizacyjnych, promocyjnych i badawczych pod kątem podniesienia świadomości społecznej w zakresie znaczenia i wartości obiektów kulturowych oraz zasad i metod ich konserwacji, a także późniejszego ich użytkowania;
- wspieranie działań służących umacnianiu tożsamości regionalnej z zachowaniem różnorodności tradycji, dorobku i dziedzictwa historycznego kaszubskiego;

- ochrona tożsamości kulturowej miejsca (miejscowości, regionu) - objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich rekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów;
- pielęgnowanie walorów krajobrazów historycznych regionu Kaszub i strefy przymorskiej;
- monitorowanie procesu przemian środowiska kulturowego;
- łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym, zachowanie i odtwarzanie dawnych układów i funkcji terenów zielonych w ich pierwotnym kształcie wraz z infrastrukturą rewaloryzację parków pod kątem zwiększenia ich atrakcyjności jako miejsc wypoczynku;
- zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych;
- zachowanie i ochrona pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego;
- zachowanie historycznych układów osadniczych oraz ich związków z drogami lądowymi i wodnymi;
- przeciwdziałanie bezplanowej, chaotycznej parcelacji terenu;
- zachowanie i ochrona miejsc historycznych;
- uporządkowanie struktury własnościowej obiektów zabytkowych - pozyskiwanie nowych opiekunów, zarządców i właścicieli dających gwarancję właściwego ich użytkowania, w tym również ratowanie zdewastowanych obiektów przez przekazanie ich stowarzyszeniom i fundacjom oraz innym organizacjom i towarzystwom, mającym w swoim profilu działalność w obszarze kultury i sztuki; kontrolowanie procesu prywatyzacji obiektów zabytkowych;
- kompleksową rewaloryzację obiektów i zespołów zabytkowych włączonych do stref konserwatorskich;
- przystosowanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji;
- zachowanie i ochrona domów podcieniowych, zagród holenderskich, domów rybackich i letniskowych, tradycyjnych obiektów wiejskiego budownictwa, architektury sakralnej - kościołów i kapliczek i krzyży przydrożnych, cmentarzy różnych wyznań;
- rygorystyczne egzekwowanie zaleceń konserwatorskich i prawidłowości w procesach rewaloryzacji obiektów zabytkowych;
- zachowanie i ochrona obiektów hydrotechnicznych, drogowych, kolejowych;
- zachowanie i ochrona zabytków techniki: mostów drogowych i kolejowych, obiektów hydrotechnicznych, wiatraków i młynów, kolejki wąskotorowej i zakładów przemysłowych,

zabudowań i urządzeń technicznych elektrowni wodnych, młynów wodnych, relikwii hut szkła, architektury portowej i morskiej (statki i inne jednostki pływające). Odstępstwa od tej zasady mogą dotyczyć jedynie obiektów stanowiących elementy podlegających niezbędnej modernizacji systemów komunikacyjnych;

- rekompozycja, restylizacja i uporządkowanie zabudowy wsi oraz ośrodków miejskich;
- zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe (naturalne i architektoniczne);
- wprowadzanie zieleni w otoczeniu osiedli i obiektów rekreacyjnych w zakresie podnoszącym walory krajobrazu (maskowanie zespołów obiektów);
- likwidacja bądź neutralizacja widokowa wszelkich elementów obniżających walory krajobrazowe;
- ochrona tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania działki na obszarach o czytelnej tożsamości kulturowej;
- egzekwowanie dla projektów budów, rozbudów i przebudów realizacji ocen skutków dla krajobrazu w ramach raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- określanie w miejscowych dokumentach planistycznych zasad zagospodarowania punktów widokowych i ochrony panoram widokowych;
- ochrona istniejących panoram widokowych - w tym zakaz wnoszenia budynków i budowli przesłaniających ekspozycję krajobrazową z punktów widokowych oraz wprowadzania zieleni wysokiej;
- rewaloryzacja zagospodarowania urządzonych punktów widokowych i ich otoczenia, uczytelnienie (odtworzenie) panoram widokowych i ochrona ekspozycji.

2.3.3. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZABYTEKÓW Z PROGRAMEM OPIEKI NAD ZABYTEKAMI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Nie został jeszcze uchwalony Program Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2015-2018. Punktem odniesienia dla programów powiatowych i gminnych pozostaje zatem „Program na lata 2011-14.

Celem strategicznym „Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2011-2014”³ jest: WZMOCNIENIE POZIOMU OCHRONY I OPIEKI NAD DZIEDZICTWEM KULTUROWYM WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO SŁUŻĄCE ZACHOWANIU ZABYTEKÓW, BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ ORAZ PROMOCJI TURYSTYCZNEJ REGIONU.

Cel ten jest realizowany w ramach trzech priorytetów, w których zgrupowane są kierunki działań (wymienione są te, które mają znaczenie dla niniejszego opracowania)

Priorytet 1: ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIAST I WSI

Kierunki działań

- Zachowanie dziedzictwa kulturowego miast i wsi regionu służące budowaniu tożsamości mieszkańców oraz promocji turystycznej.
- Ochrona charakterystycznych elementów krajobrazu kulturowego, w tym zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.
- Ożywienie obszarów zabytkowych zespołów rural i stycznych oraz urbanistycznych.
- Zachowanie dziedzictwa architektury obronnej oraz przemysłu i techniki.
- Poprawa stanu ochrony i opieki nad zbiorami muzealnymi i archiwalnymi.
- Trwałe zachowanie i bezpieczeństwo obiektów zabytkowych.
- Ekspozycja najcenniejszych zabytków dziedzictwa kulturowego miast i wsi.

Typy wsparcia działań

- Działania uwzględniające w szczególności konserwację, renowację, rewaloryzację, poprawę stanu zachowania:
 - obiektów sakralnych (kościół, klasztor, kaplica, domy modlitwy, kapliczki przydrożne, cmentarze, kalwarie itp.),
 - obiektów mieszkalnych miast i wsi (dwory, pałace, wille, kamienice, domy, tradycyjne obiekty budownictwa wiejskiego, zagrody itp.),
 - obiektów użyteczności publicznej (ratusze, szkoły, szpitale, przytułki, sądy, dworce, karczmy itp.),
 - architektury drewnianej (domy podcieniowe, ryglowe itp.)

³ Załącznik do Uchwały Nr 91/V/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lutego 2011 roku .

- obiektów budownictwa obronnego (mury, baszty, zanki, twierdze, zespoły fortyfikacji, zespoły koszarowe, budowle obronne itp.),
 - obiektów przemysłu i techniki (fabryki, młyny, wiatraki, kuźnie, wieże ciśnię, hale produkcyjne, browary, gorzelnie itp.),
 - obiektów gospodarczych (magazyny, spichlerze, stajnie, stodoły i inne obiekty w obrębie zespołów folwarcznych, zagród itp.),
 - parków, ogrodów, zieleni komponowanej.
 - Rewitalizacja zabytkowych zespołów ruralistycznych i urbanistycznych,
 - Rewitalizacja zespołów zabytkowej zieleni i małej architektury.
 - Rewaloryzacja, adaptacja na cele kulturalne, edukacyjne, turystyczne obszarów i obiektów poprzemy słow ch i po wojskowych, pokojowych.
 - Konserwacja i rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych (w tym archeologicznych). *
- Montaż w obiektach zabytkowych niezbędnych urządzeń technicznych, instalacji dla zapewnienia właściwych warunków przechowywania i eksponowania zabytków ruchomych, muzealiów oraz trwałego zachowania i użytkowania tych budowli.
- Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.)
 - Iluminacja najcenniejszych zabytków dziedzictwa kulturowego miast i wsi.

Priorytet 2: ZACHOWANIE KULTUROWEGO DZIEDZICTWA MORSKIEGO I RZECZNEGO

Kierunki działań

- Zachowanie dziedzictwa morskiego i rzecznoego służące budowaniu tożsamości mieszkańców oraz promocji turystycznej.
- Ochrona krajobrazu kulturowego strefy przybrzeżnej.
- Zachowanie zanikającej kultury materialnej portów morskich i rzecznych oraz wsi rybackich.
- Odnowa i ożywienie zdegradowanych obszarów portowych i przemysłowych związanych z przemysłem morskim.
- Zachowanie i ochrona charakterystycznych obiektów hydrotechnicznych związanych z zagospodarowaniem wód śródlądowych regionu.
- Pielęgnowanie i promocja bogatych tradycji morskich kraju i regionu oraz tradycji lokalnych związanych z życiem codziennym mieszkańców strefy przybrzeżnej.
- Ekspozycja najcenniejszych zabytków dziedzictwa morskiego i rzecznoego.

Typy wsparcia działań

- Działania uwzględniające w szczególności konserwację, renowację, rewaloryzację, poprawę stanu zachowania:
 - urządzeń hydrotechnicznych (np.: śluzy, przepusty, stacje pomp, młyny, elektrownie wodne),
 - obiektów charakterystycznych, takich jak: mosty zwodzone, obrotowe, latarnie morskie, nadbrzeżne fortyfikacje,
 - portów morskich - handlowych i rybackich z towarzyszącą zabudową i pochylniami,
 - budowli przemysłowych związanych z gospodarką morską (w tym z przemysłem stoczniowym),
 - Rewitalizacja zabytkowych obszarów portowych i poprzemysłowych związanych z przemysłem morskim i gospodarką morską.
 - Rewaloryzacja, adaptacja na cele kulturalne, edukacyjne, turystyczne obszarów i obiektów dziedzictwa morskiego i rzeczno-eg.
 - Konserwacja i rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych dziedzictwa morskiego i rzeczno-eg (w tym archeologicznych).
- * Iluminacja najcenniejszych zabytków dziedzictwa morskiego i rzeczno-eg.

Priorytet 3: BADANIE, DOKUMENTACJA I PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Kierunki działań

- Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym.
- Rozpoznanie zasobów i specyfiki regionalnego dziedzictwa kulturowego.
- Promowanie tradycyjnych form i cech regionalnej architektury (w zakresie bryły, detalu architektonicznego, materiału, kolorystyki, rozwiązań konstrukcyjnych).
- Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.
- Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej.
- Szeroki dostęp do informacji o dorobku kultury regionalnej.

Typy wsparcia działań

- * Specjalistyczne opracowania badawczo-dokumentacyjne obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym obejmujące:

- ekspertyzy techniczne i konserwatorskie,
- badania konserwatorskie i architektoniczne,
- programy prac konserwatorskich i restauratorskich,
- dokumentacje projektowe,
- inwentaryzacje architektoniczno-konserwatorskie.
- Współpraca z instytucjami kultury w zakresie rozpoznania regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz wymiany informacji o jego zasobach.
- Rozpoznanie i promocja najcenniejszych zabytków, w szczególności obejmująca charakterystyczne zabytki świadczące o odrębności i specyfice regionu: dziedzictwa morskiego i rzeczno, dziedzictwa budownictwa ceglanego (przede wszystkim najstarsze kościoły i założenia klasztorne, zamki krzyżackie) i drewnianego (przede wszystkim dziedzictwo kulturowe Ziemi Słupskiej, Żuław, Kaszub i Kociewia).
- Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych oraz popularyzujących wiedzę o dziedzictwie kulturowym województwa pomorskiego - w szczególności:
 - przygotowanie i organizacja konferencji naukowych,
 - publikacje książkowe i foldery,
 - organizacja konkursów,
 - popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach, popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, a także zagospodarowania obszarów oraz terenów cennych kulturowo, przyrodniczo i krajobrazowo,
- * Wspieranie tworzenia oraz promocji produktów marketingowych i turystycznych województwa opartych na zasobach dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego, w tym działań polegających na
 - Oznakowaniu cennych i ciekawych zabytków umożliwiające ich lokalizację w terenie i identyfikację (tablice, oznakowania szlaków, mapy w terenie, szlaki tematyczne).
 - Uczestniczenie w wojewódzkich, krajowych i europejskich programach ochrony zabytków oraz tworzenie własnych tematycznych programów ochrony zabytków.
 - Upowszechnianie informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na prowadzenie prac przy zabytkach.

Zakłada się kontynuowanie prowadzonej przez samorząd województwa pomorskiego polityki w dziedzinie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym, zmierzającej do:

- włączenia dziedzictwa kulturowego w obszar interwencji i wsparcia samorządów terytorialnych zgodnie z zasadami planowania i wdrażania programów prorozwojowych;
- stymulowania zasad partnerstwa publiczno-prywatnego z sektorem przedsiębiorców działających

na rzecz dziedzictwa kulturowego (zagospodarowanie obiektów zabytkowych);

- współpracy w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami z właścicielami i użytkownikami zabytków, społecznościami i władzami lokalnymi, instytucjami, stowarzyszeniami, związkami wyznaniowymi, a także z organami administracji państwowej i unijnej;
- zachowania zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego;
- dbałości o krajobraz kulturowy regionu, w tym zachowania jego charakterystycznych elementów przestrzennych i przyrodniczych;
- rewaloryzacji cennych elementów dziedzictwa kulturowego, które uległy degradacji;
- ochrony i propagowania tradycyjnych form i cech architektury regionalnej (w zakresie bryły, detalu architektonicznego, rozwiązań konstrukcyjnych, materiałowych, kolorystyki);
- kontynuacji wykorzystania środków finansowych na zachowanie, rewaloryzację, zabezpieczenia i ekspozycji obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych;
- umożliwienia kreowania i realizowania regionalnych i lokalnych projektów związanych z kompleksowymi pracami konserwatorskimi i restauratorskimi oraz chroniącymi krajobraz kulturowy;
- propagowania i wspieranie popularyzacji, badań i dokumentowania dziedzictwa kulturowego;
- wykorzystania dziedzictwa kulturowego w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w regionie,
- kreowania modelu odpowiedzialności za zasoby dziedzictwa kulturowego w regionie w społecznościach lokalnych i we władzach samorządowych;
- kreowania standardów i dobrych praktyk w dziedzinie ochrony zabytków (w tym także prac konserwatorskich);
- wspierania aktywności lokalnej w działaniach mających na celu poszanowanie materialnego dziedzictwa oraz zachowanie własnej odrębności i tożsamości (odbudowa i wzmocnienie regionalnej tożsamości).

Na realizację Programu Opieki pozwolą programy rządowe i sektorowe, jak i środki własne Województwa Pomorskiego (min. dzięki uchwale Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków). Cele programowe osiągnęte będą również dzięki partnerom uczestniczącym (ministerstwa, instytucje kultury państwowe i samorządowe, wojewódzki konserwator zabytków, samorządowi konserwatorzy zabytków, jednostki samorządu terytorialnego, związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje międzynarodowe, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Niezbędne będzie kontynuowanie współdziałania samorządu województwa z:

- instytucjami ochrony zabytków (m.in. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalny Konserwator Zabytków, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, samorządowi konserwatorzy zabytków, Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków);
- instytucjami ochrony środowiska;
- uczelniami i ośrodkami naukowymi (np. Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański, i in.);
- organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną i opieką nad zabytkami;
- związkami wyznaniowymi - w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami sakralnymi,
- innymi samorządami (współdziałanie we wspólnych przedsięwzięciach oraz w ramach wymiany doświadczeń);
- samorządami gmin partnerskich.

1. Organizacja instytucjonalna

Cele operacyjne przyjęte przez „Program opieki nad zabytkami województwa pomorskiego na lata 2011-2014” - będą osiąganе w wyniku środków:

- finansowych - finansowanie instytucji kultury (m.in. muzeów), dotacje, nagrody, stypendia, udzielanie dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w obiektach wpisanych do rejestru zabytków, finansowanie i dotowanie publikacji, konferencji, stron internetowych, itp.;
- programowych i koordynujących - m.in. realizacja projektów i programów regionalnych (Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego);
- innych (działania stymulujące) - m.in. działania doradcze, edukacyjne, promocja i popularyzowanie dziedzictwa kulturowego, promowanie dobrych praktyk.
- wspólnego działania władz regionu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, wojewódzkim konserwatorem zabytków, jednostkami samorządu terytorialnego, związkami wyznaniowymi, organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami regionalnymi, ośrodkami naukowymi oraz właścicielami i posiadaczami obiektów;
- wykorzystywania europejskich instrumentów finansowych (fundusze unijne, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweski Mechanizm Finansowy),

Samorząd Województwa Pomorskiego w ramach posiadanych instrumentów prawnych kontynuować będzie:

- wzmocnianie poziomu opieki i ochrony dziedzictwa i kultury województwa pomorskiego;
- wspieranie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych w substancji zabytków nieruchomych wraz z ich otoczeniem oraz w historycznych centrach urbanistycznych,

- budowlanych i ruralistycznych, a także zabytkowego wyposażenia i wystroju;
- inicjowanie i wspieranie badań z dziedziny ochrony dziedzictwa oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego Pomorza;
 - wspieranie działań na rzecz tworzenia programów edukacyjnych oraz projektów promocyjnych w celu upowszechniania wiedzy oraz pobudzenia zainteresowania historią regionu, jego tradycją oraz kulturą;
 - prowadzenie prac badawczych;
 - popularyzowanie dobrych wzorów aktywnej opieki nad zabytkami i dziedzictwem kulturowym regionu (w tym również dobrych realizacji konserwatorskich, dobrych praktyk ochrony i opieki).

2. Finansowanie Programu Opieki

Finansowanie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami realizowane jest z różnych źródeł.

Podstawowe to:

1. źródła publiczne:

- budżet państwa - m.in. środki w ramach dotacji programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na remont i konserwacje obiektów sakralnych wpisanych do rejestru zabytków, Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie przy zabytkach archeologicznych, nieruchomych i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków;
- budżet samorządu województwa - m.in. dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, dotacje inwestycyjne dla instytucji kultury podległych samorządowi województwa pomorskiego - obiekty wpisane do rejestru zabytków);
- granty samorządu województwa dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych, nagrody;
- budżety samorządów niższego szczebla - m.in. dotacje na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków;
- projekty realizowane przez instytucje kultury;
- fundusze Unii Europejskiej związane z programami uwzględniającymi dziedzictwo kulturowe, m.in.: Regionalny Program Operacyjny, Program Operacyjny Infrastruktury i Środowiska, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- inne źródła zagraniczne.

2.3.4. ZAŁOŻENIA „REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020”⁴

OŚ PRIORYTETOWA 8. KONWERSJA

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.2

Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój

Wspierane będą działania o charakterze sieciowym, polegające na zagospodarowaniu tras turystycznych o charakterze regionalnym i ponadregionalnym, budowie lub modernizacji infrastruktury żeglarskiej, rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz o charakterze uzdrowiskowym.

Wszystkie projekty powinny przyczyniać się do poprawy jakości przestrzeni oraz zapewniać zgodność z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

Ukierunkowanie terytorialne

Preferowane będą projekty zlokalizowane m.in. na: obszarach objętych ochroną w formie parków krajobrazowych wraz z ich otulinami, obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach NATURA 2000.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.3

Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Planowany zakres wsparcia

Interwencją objęte zostaną przedsięwzięcia obejmujące ratowanie, przywracanie wartości i ochronę charakterystycznych zabytków lub ich zespołów wraz z otaczającym je kontekstem krajobrazowym, poprzez m.in. prace rehabilitacyjne i modernizacyjne służące nadaniu im nowych funkcji (usług turystyki lub kultury), przy możliwym jednoczesnym zachowaniu funkcji dotychczasowych, jak również wdrażanie nowych form zarządzania (tworzenie parków kulturowych).

Ponadto wsparciem objęte zostaną projekty ukierunkowane na podnoszenie jakości przestrzeni publicznej obejmujące realizację prac służących estetyzacji i podkreśleniu walorów kulturowych tej przestrzeni w ramach układów urbanistycznych i ruralistycznych wpisanych do rejestru zabytków.

Wsparciem objęte będą również projekty umożliwiające bezpieczną eksploatację zasobów

⁴ Projekt do konsultacji z Komisją Europejską, Uchwała Nr 311/339/14 Zarządu Województwa Pomorskiego, 27 marca 2014 r.

materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu, w tym w zakresie dokumentowania i popularyzacji, inwentaryzacji i udostępniania zasobów kultury z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (w szczególności digitalizacja zasobów, tworzenie nowych treści cyfrowych).

Ukierunkowanie terytorialne

Preferowane będą projekty zlokalizowane na obszarach o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności m.in. w strefach koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określonych w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” - m.in. Kaszuby.

2.4. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA PRAWNE I PROGRAMOWE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA PUCK

2.4.1. ZASADY OCHRONY WYNIKAJĄCE ZE „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PUCK⁵”

Celem polityki ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej i kształtowania krajobrazu miasta jest:

- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości kulturowej Pucka,
- kształtowanie atrakcyjnego oblicza miasta, a szczególnie przestrzeni publicznych miasta,
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego dzielnic podmiejskich przy równoczesnym uwzględnieniu potrzeby poprawy jakości życia mieszkańców oraz tworzenia warunków do aktywizacji gospodarki miasta.

Realizacja polityki w skali całego miasta polega na:

- ochronie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego oraz innych obiektów wykazujących walory obiektów zabytkowych,
- ochrona zabytków archeologicznych wchodzących w zasięg stanowisk archeologicznych,
- utrzymaniu złożonej historycznej struktury przestrzennej centrum miasta i zwiększeniu stopnia jej czytelności poprzez:
 - zachowanie przestrzennego wyodrębnienia zespołu zabudowy Starego Miasta, a w szczególności rozplanowania przestrzennego,
 - porządkowanie zabudowy i sposobu zagospodarowania terenów w otoczeniu Starego Miasta,
 - zachowanie zasadniczej dyspozycji przestrzennej centrum administracyjno-kulturalnego pochodzącego z okresu średniowiecznego, ze szczególnym uwzględnieniem powiązania Starego Miasta z portem morskim,
 - odbudowa Zamku Puckiego,
 - likwidacja obiektów dysharmonizujących przestrzeń Starego Miasta, wskazanych na

⁵ Załącznik nr 1 do uchwały Nr XLIX/490/2010 Rady Miasta w Pucku z dnia 9.11.2010 r.

załączniku graficznym do studium,

- dalsza rewitalizacja zespołu zabudowy Starego Miasta oraz części zabudowy śródmieścia miasta obejmującej d. centrum administracyjno-kulturalne z zachowaniem jego wartości kulturowych i zwiększeniem wartości użytkowych i atrakcyjności oraz wzbogaceniem tradycyjnej usługowo-handlowej funkcji tej części miasta,

- podnoszeniu atrakcyjności przestrzeni publicznych miasta poprzez porządkowanie i modernizację ważnych wnętrz urbanistycznych oraz tworzącej je zabudowy,
- opracowaniu programu określającego możliwości przekształceń zasobów kulturowych wymienionych obszarów, a w szczególności programu modernizacji głównych wnętrz urbanistycznych,
- koordynacji działań poszczególnych inwestorów w oparciu o plan miejscowy uwzględniający elementy programu modernizacji wnętrz urbanistycznych przestrzeni publicznych,
- * współdziałaniu w podejmowaniu działań ochronnych dotyczących obiektów i zespołów zabytkowych prawnie chronionych i postulowanych do objęcia ochroną, a w szczególności pozyskiwaniu i stwarzaniu zachęt dla zainteresowanych zagospodarowaniem i odnową obiektów zabytkowych,
- promowaniu walorów zasobów dziedzictwa kulturowego miasta przez różnorodne formy działalności informacyjnej, utworzeniu szlaku dziedzictwa kulturowego na obszarze miasta,
- przeciwdziałaniu degradacji panoramy zespołu zabudowy Starego Miasta polegającej na wprowadzaniu elementów przesłaniających i konkurujących, bądź zmianie dotychczasowej kompozycji sylwety tej części miasta,
- * przeciwdziałaniu dewastacji krajobrazu miasta elementami nowo projektowanej infrastruktury technicznej poprzez zmianę szczególnie wyeksponowanej krajobrazowo lokalizacji lub maskowanie zielenią
- kształtowaniu zespołów współczesnej zabudowy obszarów peryferyjnych miasta zgodnie z lokalną tradycją i dążeniu do podniesienia ich atrakcyjności, oraz przeciwdziałaniu tendencjom do rozpraszania zabudowy,
- promowaniu wykorzystywania i przystosowania obiektów o wartościach kulturowych na cele usługowe,
- prowadzeniu gospodarki przestrzennej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu przed utratą oraz niepożądanymi przekształceniami,
- zachowanie historycznych podziałów katastralnych na terenach położonych w historycznym założeniu przestrzennym miasta (w zakresie zespołu wpisanego do rejestru zabytków strefie restauracji i konserwacji urbanistycznej)
- kształtowanie bryły i formy budynków na podstawie szczegółowych wytycznych konserwatorskich w nawiązaniu do historycznej zabudowy, jej gabarytów, usytuowania i formy dachu (w nawiązaniu do

przekazów historycznych, a w przypadku ich braku w oparciu o analogie). Wymagana staranna kompozycja elewacji frontowej i detalu arch. nawiązująca do historycznej formy i w sposób harmonijny łącząca tradycję ze współczesnością. Nakaz stosowania tradycyjnych metod i materiałów budowlanych,

- wprowadzenie na obszarze całego miasta zakazu stosowania materiałów syntetycznych (np. siding) oraz okładzin elewacyjnych imitujących tradycyjne materiały elewacyjne i neoeklektycznych form architektonicznych,
- wprowadzenie zakazu lokalizowania w obrębie historycznego układu przestrzennego Starego miasta obiektów budowlanych wg katalogów domów powtarzalnych.
- położenie szczególnego nacisku na ochronę:
 - osi urbanistycznych,
 - dominant historycznych,
 - punktów widokowych,
 - średniowiecznego układu urbanistycznego,
 - zespołów zabudowy o układach urbanistycznych wykształconych na przełomie XIX i XX w.,
 - zespołów zieleni objętej ochroną.

Zakres ochrony obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków

- nakaz bezwzględnej ochrony,
- nakaz zachowania obostrzeń inwestycyjnych określonych w stosownych decyzjach dla terenów położonych w zasięgu stref ochrony konserwatorskiej - strefy restauracji, konserwacji, ograniczenia gabarytu i biernej ochrony krajobrazu,
- dopuszczenie konserwacji, adaptacji i przebudowy na warunkach uzgodnionych z właściwym terenowo i rzeczowo konserwatorem zabytków
- nakaz uwzględnienia we działaniach inwestycyjnych na obiekcie wpisanym do rejestru zabytków oraz jego otoczeniu obowiązujących przepisów odrębnych o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym w zakresie obowiązku uzgadniania wszelkich działań inwestycyjnych na obiektach z właściwym terenowo i rzeczowo konserwatorem zabytków,

Zakres ochrony obiektów zabytkowych, wartościowych historycznie i kulturowo, wskazanych do ochrony

- nakaz ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich ustaleń, co do zasad i metod ochrony zabytków i obiektów o cennych wartościach kulturowych, obejmującej

przede wszystkim zachowanie ich w dobrym stanie technicznym, wskazanie zasad ich przebudowy oraz ustalenie obowiązku uwzględnienia we wszelkich działaniach inwestycyjnych realizowanych w granicach strefy obowiązujących przepisów odrębnych,

- zapewnienie właściwego użytkowania obiektów zabytkowych,
- dopuszczenie rozbiórki obiektów zabytkowych w sytuacjach uzasadnionych ich stanem zachowania, stwarzającym zagrożenie dla życia lub mienia ludzkiego i przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów odrębnych o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym w zakresie obowiązku uzgadniania wszelkich działań inwestycyjnych na obiektach z właściwym terenowo i rzeczowo konserwatorem zabytków.

Zasady ochronne w poszczególnych strefach zespołu urbanistycznego miasta Pucka wpisanego do rejestru zabytków oraz strefach ochrony archeologicznej

Strefy restauracji i konserwacji urbanistycznej obejmujących centrum historycznego miasta:

- ochrona układu przestrzennego przed przekształceniami oraz ochrona obiektów i zespołów zabytkowych prawnie chronionych jak i nie objętych ochroną prawną, a także ich otoczenia przed zmianami mogącymi spowodować degradację ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych,
- dopuszczenie do modernizacji pod względem użytkowym i technicznym istniejącej zabudowy oraz lokalizacji nowej zabudowy bez ograniczeń dla współczesnej formy architektonicznej, pod warunkiem uwzględnienia zasadniczych cech formy architektonicznej zabudowy historycznej, w tym ograniczenia gabarytu nowej zabudowy do wysokości istniejącej zabudowy,
- niedopuszczenie do nadbudowy istniejącej zabudowy w obrębie zespołu Starego Miasta ponad gabaryt pionowy zabudowy przyrynkowej,
- wzbogacenie funkcji usługowych obszaru, przy jednoczesnym ograniczeniu rozwoju usług wymagających znacznych kubatur i gabarytów pionowych oraz stanowiących cel ruchu kołowego,
- wykluczenie rozwoju działalności gospodarczej (wytwórczości i usług) wymagających przekształceń istniejącego układu przestrzennego,
- atrakcyjne urządzenie przestrzeni publicznych w drodze ich porządkowania i odnowy sposobu zagospodarowania i otaczającej zabudowy z ekspozycją zespołów i obiektów zabytkowych i ważniejszych, wprowadzeniem komponowanych posadzek głównych placów i ulic, właściwego oświetlenia oraz regulacjami dotyczącymi formy reklam (dopuszczenie stosowania jedynie szyldów związanych z prowadzoną w poszczególnych obiektach działalnością gospodarczą),
- porządkowanie zabudowy wewnątrzblokowej w powojennych osiedlach zabudowy blokowskiej,

wyeksponowanie przebiegu reliktyw murów obronnych oznaczonych na załącznikach graficznych do studium oraz porządkowanie istniejącej zieleni w celu zapewnienia dostatecznej ekspozycji sylwety Starego Miasta,

- zachowanie historycznych układów zieleni urządzonej oznaczonych na załącznikach graficznych do studium wraz z odbudową zniszczonych elementów,
- podejmowanie działań inwestycyjnych wiążących się z wykonywaniem szeroko- przestrzennych wykopów i niwelacji terenu wymaga uwzględnienia przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w toku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczegółowych wskazań konserwatorskich obejmujących:
 - ochronę historycznych podziałów katastralnych w obrębie Starego Miasta,
 - ochronę przed przekształceniem przebiegu głównych ulic i kształtu placów,
 - zachowanie obiektów i zespołów zabytkowych postulowanych do objęcia ochroną oraz ich formy architektonicznej przed przekształceniami prowadzącymi do obniżenia wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych,
 - uzupełnienie zabudowy historycznych pierzei ulic i placów (w miejscach oznaczonych na załącznikach graficznych do studium),
 - likwidację obiektów dysharmonizujących historyczny układ przestrzenny (obiekty oznaczone na rysunku planu)
 - uwzględnienie w kształtowaniu nowej zabudowy w otoczeniu ww. zespołów i obiektów zasadniczych cech formy architektonicznej zabudowy historycznej,
 - dopuszczenie rozbudowy, modernizacji, wymiany i lokalizowania nowej zabudowy pod warunkiem odpowiedniego ukształtowania formy architektonicznej oraz pod warunkiem, że nie spowoduje się obniżenia wartości kulturowych otoczenia chronionych i postulowanych do objęcia ochroną obiektów i zespołów zabytkowych oraz terenów zieleni urządzonej.

Strefa ograniczenia gabarytu

- zachowanie i ochrona przed niekontrolowanym przekształceniem historycznie ukształtowanych układów przestrzennych,
- zachowanie istniejących zadrzewień i zespołów zieleni, a szczególnie historycznych układów zieleni (oznaczonych na załącznikach graficznych do studium),
- wykluczenie działań powodujących degradację otoczenia obiektów i zespołów chronionych,
- porządkowanie i uzupełnianie istniejącej zabudowy obszaru oraz dążenie do jej modernizacji użytkowej i technicznej,

- dopuszczenie realizacji nowych zespołów zabudowy pod warunkiem kształtowania formy architektonicznej w nawiązaniu do lokalnej tradycji i pod warunkiem, że nie spowoduje się obniżenia wartości kulturowych otoczenia postulowanych do objęcia ochroną obiektów i zespołów zabytkowych oraz nie ograniczy się ekspozycji sylwety Starego Miasta,
- zachowanie obiektów i zespołów zabytkowych postulowanych do objęcia ochroną w planach miejscowych,
- zachowanie historycznie ukształtowanej sieci dróg.

Strefa ochrony biernej krajobrazu

- zachowanie ekspozycji sylwety Starego Miasta widzianej zarówno od strony Zatoki Puckiej jak i strony lądowej oraz wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej dysharmonizującej płaszczyzny ekspozycji,
- porządkowanie sposobu zagospodarowania i urządzenia terenów zieleni, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania płaszczyzny ekspozycji Starego Miasta,
- zachowanie istniejących zadrzewień i założeń zieleni,
- ochrona warunków percepcji poprzez wykluczenie lokalizacji zabudowy przesłaniającej główne ciągi widokowe na panoramę Starego Miasta.

Strefa ochrony archeologicznej zabytku archeologicznego

- zespół zamkowy w Pucku, wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr. 451/Archeol. z dnia 27.10.1995 r. Wszelkie prace ziemne prowadzone na tym terenie powinny być poprzedzone badaniami archeologicznymi. Na prowadzenie prac archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- strefa ścisłej ochrony archeologicznej, obejmująca obszar położony w zasięgu XVII - wiecznych umocnień miasta Wszelkie prace ziemne prowadzone na tym terenie powinny być poprzedzone badaniami archeologicznymi. Na prowadzenie prac archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa ochrony archeologicznej

W strefie ochrony archeologicznej, stanowiącej teren ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych podlegający przepisom odrębnym o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wszelkie prace ziemne prowadzone na tym terenie powinny być prowadzone pod nadzorem

archeologicznym. W przypadku natrafienia na warstwy kulturowe, obiekty archeologiczne, relikty starej zabudowy i inne, należy przeprowadzić archeologiczne badania archeologiczne i wykonać dokumentację archeologiczno - konserwatorską. Na prace archeologiczne należy uzyskać pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

3. DZIEDZICTWO KULTUROWE MIASTA PUCK

3.1. RYS HISTORYCZNY

Okolice Pucka były w okresie neolitu (schyłek III i początek II tysiąclecia p.n.e.) zamieszkane przez ludność kultury rzucewskiej, której nazwa pochodzi od stanowiska archeologicznego w Rzucewie pod Puckiem. Kultura rzucewska miała charakter synkretyczny, na który składały się wpływy kultury ceramiki sznurowej i bałtyckich kultur strefy leśnej.

W okresie wczesnego średniowiecza Puck był jednym z największych portów zachodniej Słowiańszczyzny. Pozostałości portu są zabezpieczone w rozległym podwodnym stanowisku archeologicznym. Od XI w. gród pucki był lokalnym ośrodkiem władzy. Parafia pucka powstała w prawdopodobnie w I połowie XII w., po przyłączeniu Pomorza Wschodniego do Polski przez Bolesława Krzywoustego. Pozostałości pierwszego murowanego romańskiego kościoła parafialnego, który powstał najprawdopodobniej w II połowie XIII w., znaleźć można w dzisiejszej Farze. Są to kamienne podwaliny pod filarami we wnętrzu świątyni. Na przełomie XIII/XIV w. do kościoła dobudowano istniejącą do dziś wieżę o charakterze obronnym, z dekoracyjnym fryzem.

Na przełomie XII i XIII w. Puck stał się przejściowo własnością cystersów oliwskich (z nadania namiestnika-księcia gdańskiego Sambora I). Prawdopodobnie w XIII w. powstała tu osada targowa. O miejscowości wspomina dokument księcia pomorskiego Mściwoja II z 1283 r. W II połowie XIII w. Puck był już siedzibą kasztelanii. W 1294/95 r., po śmierci ostatniego księcia wschodniopomorskiego Mściwoja II, został wraz z całym Pomorzem Gdańskim ponownie zjednoczony z Polską.

W latach 1308-9 Puck został zdobyty przez Krzyżaków. Gród stał się siedzibą tzw. urzędu rybackiego. W 1348 r. wielki mistrz zakonu krzyżackiego Henryk Dusemer nadał Puckowi prawa miejskie chełmińskie. Na podstawie przywileju lokacyjnego miasto otrzymało 100 działek tworzących wydłużony prostokąt z rynkiem w środku. Trzy ulice biegnące z zachodu na wschód i dwie do nich prostokątne dzieliły obszar miasta na 11 kwartałów. W II połowie XIV w. Puck został otoczony murami obronnymi. Miasto miało cztery bramy: Młyńską, Gdańską, Rybacką i Korabną.

Obecną świątynię postawiono pomiędzy 1330 a 1400 r. Przed 1348 r. zbudowano ścianę północną kościoła z kaplicami. Pozostałe ściany łącznie z łukiem tęczowym i filarami powstały w II połowie XIV w., W XV w. za czasów patronatu cysterek żarnowieckich dostawiono dwunastodzielny szczyt wschodni. Pierwotne oddzielne dachy poszczególnych naw, zastąpiono w 1496 r. jednolitym dachem przekrywającym wszystkie nawy. Zachowano przy tym pierwotną wieżbę dachową.

Na przełomie XIV i XV w. Krzyżacy wybudowali na północno-zachodnim skraju miasta niewielki murowany zamek, do którego dobudowano potem wieżę i bramę Młyńską. Od strony zatoki zabezpieczono go fosą z wałem ziemnym, a od grodu - fosą z mostem zwodzonym i bramą.

W 1440 r. Puck przystąpił do Związku Pruskiego zrzeszającego miasta oraz rycerstwo Państwa Krzyżackiego. W 1454 r. Związek Pruski wypowiedział posłuszeństwo Zakonowi, a w marcu 1454 r. Polska inkorporowała Prusy Krzyżackie. Rozpoczęła się wojna 13-letnia. W latach 1454—56 w Pucku stacjonowały gdańskie wojska związkowe. Miasto było pod kontrolą Rady Miejskiej Gdańska. W 1457 r. wygnany król Szwecji Karol VIII Knutsson Bonde w zamian za 15 tysięcy grzywien otrzymał w zastaw od Kazimierza Jagiellończyka Ziemię Pucką (980 km²). W 1460 r. Karol VIII przekazał Puck wojskom krzyżackim dowodzonym przez Fritza von Reveneka. W 1464 r. miasto zostało odzyskane przez wojska gdańskie i zatrzymane przez Radę Miejską Gdańska w zastawie za długie królewskie zaciągnięte podczas wojny. II pokój toruński (1466 r.) przyznał Polsce m.in. większą część Pomorza Wschodniego. Ziemia Pucka znalazła się w województwie pomorskim.

W 1491 r. miasto wraz ze starostwem zostało ponownie zastawione u gdańszczan przez Kazimierza Jagiellończyka. W 1545 Zygmunt Stary odebrał Puck Gdańskowi. W 1569 r. na sejmie lubelskim Prusy Królewskie zostały bezpośrednio włączone do Korony Królestwa Polskiego.

Puck był siedzibą starostwa niegrodowego, jednego z czterech sejmików województwa pomorskiego oraz powiatu - odbywały się w nim sądy ziemskie. Z Puckiem związany był w XVI w. ród Kostków. Stanisław Kostka herbu Dąbrowa był w latach 1546-1554 starostą puckim, a jego syn Jan Kostka - w latach 1554-1581,

W 1567 r. Zygmunt August przeniósł z Gdańska do Pucka bazę floty kaperskiej. Za panowania Wazów twierdza i baza floty polskiej. Był pierwszym polskim portem wojennym. Na początku XVII w. powstała stocznia, która działała do 1626 r. Powstały wówczas nowoczesne fortyfikacje - miasto zostało otoczone wałem ziemnym o wysokości czterech metrów i szerokości 13 metrów. Wały bronione były przez wysunięte bastiony ziemne. Fortyfikacje otoczone zostały fosą.

W połowie XVI w. mieszczaństwo puckie przeszło w większości na luteranizm. W 1556 r. luteranie przejęli kościół farny. Został zwrócony katolikom w 1589 r. Przeprowadzono wówczas (na przełomie XVI i XVII w.) jego gruntowną renowację i rozbudowę - przemurowano i przelicowano większą część ściany południowej, przebudowano kruchtę południową i kaplicę przywieżową oraz dobudowano kaplicę św. Krzyża (obecnie Judyckiego). Fundatorami przebudowy fary była Rada Miasta oraz rody Wejherów i Judyckich - w 1597 r. starosta pucki Ernest Wejher z żoną Anną z Mortęskich ufundowali kaplicę grobową przy wieży kościoła, a w 1623 r. Jan Wejher — ołtarz z obrazami Hermana Hana, natomiast w 1637 r. wojewoda malborski Jakub Wejher - kutą kratę zamykającą kaplicę. Pod koniec XVI w. wzniesiona została kaplica pw. Św. Krzyża (fundacja miejska). W 1633 r. kaplica Św. Krzyża została przebudowana przez ks. Mateusza Judyckiego. W 1730 r. rodzina Ross ufundowała uposażenie i kryptę grobową w kaplicy św. Anny.

Po wojnie północnej (1700-1721; na terenie Polski do 1709 r.) Puck nie odzyskał już dawnego

znaczenia. W 1772 r. w wyniku I rozbioru miasto znalazło się w granicach Królestwa Prus. W 1818 zostało siedzibą powiatu w rejencji gdańskiej. W II połowie XIX w. nastąpił szybszy rozwój miasta, rozbudowano infrastrukturę komunalną. Zwarta zabudowa wyszła poza obszar miasta średniowiecznego. W 1884 r. powstało Towarzystwo Upiększania Miasta. Z inicjatywy towarzystwa powstał między innymi park nadmorski. Puck słynął wówczas z piwa.

W lutym 1920 r. znaczna część Pomorza Gdańskiego została włączona do Polski. 10 lutego 1920 r. gen. Józef Haller dokonał pierścieniem Polonii Gdańskiej symbolicznych zaślubin Polski z Bałtykiem. Po powrocie do Polski Puck stał się stolicą powiatu. W 1926 r. powiat pucki został zlikwidowany i włączony do powiatu morskiego z siedzibą w Wejherowie.

W latach 1920-26, przed wybudowaniem portu wojennego w Gdyni, Puck był głównym polskiej portem Marynarki Wojennej oraz siedzibą jej dowództwa. 1 lipca 1920 r. utworzona została w Pucku Baza Lotnictwa Morskiego, a w październiku Pułk Artylerii Nadbrzeżnej. Jesienią 1937 w Pucku sformowany został Kaszubski Batalion Obrony Narodowej.

Po hitlerowskim ataku na Polskę Puck był bombardowany już od pierwszego dnia wojny, 9 września oddziały niemieckie weszły do miasta. W latach 1941-1944 istniał tu obóz pracy, wytwarzano części do samolotów.

12 III 1945 r. miasto zostało oswobodzone z wojsk niemieckich. W 1956 r. utworzono powiat pucki, który został zlikwidowany w 1975 r., a po reformie administracyjnej z 1999 r. ponownie reaktywowany. Obecnie Puck jest miastem ponad jedenastotysięcznym, ważnym centrum turystycznym, którego atutami są nadmorskie położenie, zabytkowe historyczne centrum miasta, nowoczesna marina, a także bliskość Trójmiasta.

3.2. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA PUCK

Obecna zabudowa historycznego centrum miasta zachowała w dużej mierze pierwotne średniowieczne podziały. Jej wyraz architektoniczno-urbanistyczny jest efektem nawarstwiania się kolejnych przebudów i nakładania się stylów od czasów średniowiecznych do XX w.

3.2.1. ZABYTKI NIERUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego

Zabytkowy zespół urbanistyczny miasta Pucka został wpisany do rejestru zabytków pod numerem 773 na mocy decyzji konserwatorskiej z dnia 26 września 1977. Decyzją powyższą wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa konserwacji urbanistycznej, w której nałożono obowiązek ścisłej ochrony konserwatorskiej

struktury przestrzennej, nakazano w skali architektonicznej restaurację istniejącej substancji, w uzasadnionych przypadkach dopuszczono rekompozycję bryły oraz w razie konieczności wymianę istniejącej substancji,- strefa restauracji urbanistycznej, w której nakazano ochronę struktury przestrzennej, w skali architektonicznej dopuszczono nowe uzupełnienia z zastrzeżeniami - nakaz ograniczenia gabarytu nowej zabudowy do wymiaru rzutu 16 x 12 m i wysokości do 12 m oraz nakaz stosowania architektury indywidualnej, nowoczesnej stosującej strome dachy, wykusze, nowoczesne materiały elewacyjne wysokiej klasy,

- * strefa ograniczenia gabarytu, w której nałożono obowiązek ograniczenia gabarytu realizowanej zabudowy do rzutu 16 x 30 m wysokości 15 m,
- strefa ochrony krajobrazu, w której nałożono obowiązek biernej ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego, ustalono również zakaz zabudowy przedpoła miasta obiektami niekorzystnie wpływającymi na sylwetę miasta oraz obniżającymi walory ekspozycyjne zespołu.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na mocy decyzji nr l.dz.DOZ-OAiK-6700/82- 2/11 {KS} z dnia 27 kwietnia 2011 r. stwierdził nieważność części ustaleń decyzji z 1977 r.:

- w strefie konserwacji urbanistycznej uchylił ustalenie w zakresie nakazu zachowania skali architektonicznej restauracji istniejącej substancji oraz dopuszczenia w uzasadnionych przypadkach rekompozycji bryły w razie konieczności wymiany istniejącej substancji.
- w strefie restauracji urbanistycznej uchylił nakaz zachowania gabarytu zabudowy 16x12 m i wysokości 12 m oraz nakaz realizacji nowych obiektów jako nowoczesnej architektury indywidualnej, stosującej strome dachy, wykusze oraz nowoczesne materiały elewacyjne wysokiej klasy,
- w strefie ograniczenia gabarytu uchylił nakaz zachowania gabarytu zabudowy 16x32 m i wysokości 15 m
- w strefie ochrony krajobrazu uchylił nakaz ochrony ekspozycji biernej zespołu zabytkowego oraz zakaz zabudowy przedpoła obiektami niekorzystnie wpływającymi na sylwetę miasta i obniżającymi walory ekspozycji zespołu zabytkowego.

Zmiana decyzji o wpisaniu zespołu urbanistycznego miasta Pucka do rejestru zabytków zdecydowanie ograniczyła zakres ochrony tkanki historycznej miasta Pucka. Wydaje się, że po jej zmianie każda inwestycja położona w strefach ochrony konserwatorskiej wymagała będzie indywidualnej analizy skutków jej realizacji w mieście oraz indywidualnych uzgodnień w zakresie jej lokalizacji z właściwym konserwatorem zabytków.

Wykaz obiektów leżących w Pucku wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego⁶

nr rejestru zabytków woj. pomorskiego	data wpisu do rejestru zabytków	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego	obiekt	ulica	nr
296	1962-08-06	nr 229	kościół parafialny pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła		
546	1971-09-20	nr 400	kamienica	Plac Wolności	20
547	1971-09-20	nr 401	kamienica — „Hotel Kaszubski”	Plac Wolności	21
548	1971-09-20	nr 402	zajazd „Pod Lwem”	Plac Wolności	17
549	1971-09-20	nr 403	kamienica	Plac Wolności	22
550	1971-09-20	nr 404	d. szpital św. Jerzego, ob. siedziba Muzeum Ziemi Puckiej	Wałowa	11
873	1977-09-26	nr 773	układ urbanistyczny miasta Pucka	Puck	
1074	1984-12-21	nr 922	dom	Ceynowy	1
1100	1985-10-16	nr 912	kamienica, ob. siedziba Muzeum Ziemi Puckiej	Plac Wolności	28
1132	1986-09-16	nr 980	kamienica	Bogusława	2
1469	1994-07-28	nr 1108	dwór - obecnie szkoła muzyczna	Przebendowskiego	17

3.2.2. ZABYTKI NIERUCHOME WŁĄCZONE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Gminna ewidencja zabytków Pucka zawiera karty adresowe, które posiadają następujące informacje o obiekcie:

- 1) Nazwa
- 2) Czas powstania
- 3) Dane adresowe
- 4) Przynależność administracyjna
- 5) Forma ochrony
- 6) Fotografie
- 7) Mapka sytuacyjna

3.2.3. ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

Istnieje konieczność uwzględniania zaleceń konserwatorskich w stosunku do terenów obejmujących

⁶ Na podstawie listy opublikowanej na portalu Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku (<http://www.ochronazabytkow.gda.pl/>).

stanowiska wymienione w Archeologicznym Zdjęciu Polski. Karty obszarów i stanowisk Archeologicznego Zdjęcia Polski są dostępne u Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku.

Zabytki archeologiczne stanowią jedną z najciekawszych kategorii dziedzictwa kulturowego. W wielu przypadkach są jedynym źródłem informacji o rozwoju i charakterze osadnictwa na konkretnym terenie. Ważna rola dziedzictwa archeologicznego została także podkreślona w zapisach „Europejskiej konwencji o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego” z La Yaletta, która uznała je za *źródło zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych*. Z zapisu tego wynika konieczność umiejętnego pogodzenia dwóch podstawowych celów działań ochronnych i opiekuńczych w odniesieniu do dziedzictwa archeologicznego:

- 1) dokładne rozpoznanie, zadokumentowanie i popularyzacja zabytków archeologicznych narażonych na zniszczenie (inwestycje, przyczyny naturalne);
- 2) zachowanie dla przyszłych pokoleń jak największej liczby zabytków archeologicznych (możliwych do rozpoznania nowszymi metodami, zwłaszcza nieinwazyjnymi).

A. Ochrona zabytków archeologicznych

Ochrona zabytków archeologicznych jest w Polsce uregulowana przepisami *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* oraz pakietem odpowiednich aktów wykonawczych (rozporządzeń Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Ochronę dziedzictwa archeologicznego (znajdującą się w gestii właściwej administracji państwowej i w części samorządowej) oraz określenie definicji zabytku archeologicznego i badań archeologicznych zapewniają w szczególności przepisy ww. *Ustawy...*: art. 3, pkt. 4

zabytek archeologiczny - zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem; art. 3, pkt. 11

badania archeologiczne - działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;

art. 6, ust. 1, pkt. 3

Ochronie i opiece podlegają bez względu na stan zachowania:

1) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) relikami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej. art. 7

Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

B. OCHRONA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

1. Konieczność inwentaryzacji i dokumentacji obszarów archeologicznych objętych strefami ochronnymi przed podjęciem tam prac ziemnych.
2. Konieczność uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich działań w obrębie stanowisk archeologicznych.
3. Zakaz inwestowania na terenie stanowisk o własnej formie krajobrazowej, a także na obszarze przylegającym bezpośrednio do nich.
4. Konieczność zgłaszania przedmiotów, co do których istnieje przypuszczenie, że mogą być zabytkiem.

C. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH WŁĄCZONYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

Nr stan. w miejscowości	Rodzaj stanowiska	Chronologia	nr obszaru AZP; nr stanowiska na obszarze
1	ZAMEK; ZAMEK; ZAMEK; ZNALEZISKO LUŻNE; OSADA; MIASTO; MIASTO; CEGIELNIA; FORTYFIKACJE MIEJSKIE; KOŚCIÓŁ; CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY; MIASTO; OSADA; FORTYFIKACJE MIEJSKIE; CMENTARZ; FOSA; ŚLAD OSADNICTWA; CMENTARZ; OSADA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; FOSA; ; FOSA; MIASTO; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; ŚREDNIOWIECZE; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; ŚREDNIOWIECZE; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; EPOKA NIEOKREŚLONA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	4-42;27;
2	SKARB	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	4-42 ;29;
3	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATENSKI	4-42;28;
4	OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; OSADA	NEOLIT; ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; WCZESNA EPOKA ŻELAZA	4-42 ;4;
5	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT	4-42;5;
6	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; OSADA; OSADA	NEOLIT; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	4-42;6;
7	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	NEOLIT; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; ŚREDNIOWIECZE	4-42;7;
8	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	NEOLIT; MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI?; ŚREDNIOWIECZE	4-42;8;
9	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	NEOLIT; ŚREDNIOWIECZE	4-42 ;9;
10	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	NEOLIT; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE	4-42; 10;

11	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	NEOLIT; MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI; ŚREDNIOWIECZE	4-42;11;
12	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; OSADA	NEOLIT; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; ŚREDNIOWIECZE	4-42;12;
13	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA OTWARTA; OSADA; OSADA; OSADA	ŚREDNIOWIECZE; ŚREDNIOWIECZE; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; NEOLIT	4-42; 13;
14	OSADA; OSADA; OSADA	NEOLIT; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE	4-42; 14;
15	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA OTWARTA; OSADA OTWARTA: OSADA OTWARTA; OSADA OTWARTA; OSADA OTWARTA; OSADA OTWARTA; OSADA; OSADA	NEOLIT; NEOLIT; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; III OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; ŚREDNIOWIECZE; MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI/OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI	4-42;17;
16	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT; ŚREDNIOWIECZE	4-42 ;21;
17	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT; ŚREDNIOWIECZE	4-42 ;22;
18	OSADA	NEOLIT	4-42;23;
19	CMĘTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH;	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI;	
20	CMĘTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA?	
21	CMĘTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	HALLSTATT D	
22	OSADA; OSADA; OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	
23	PORT	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
24	ŚLAD OSADNICTWA; PORT	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; NIEOKREŚLONA	
25	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	4-41 ;20;
26	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	4-41 ;21;

A. Historyczne centrum

- na północ od ulicy Zamkowej, pozostałości osady, grodu, piwnic i fundamentów zamku krzyżackiego z bramą, przedbramiem nad fosą, zabudowy zamkowej i systemu fortyfikacji od strony Zamkowej (wczesne i późne średniowiecze, okres nowożytny (XI-XVIIIw.),
- na północ od ulicy Zamkowej, skarb odkryty poniżej odsłoniętych murów zamkowych — paciorki bursztynowe, zapinka brązowa, fragment naczynia (okres wpływów rzymskich III w. n.e.),
- ulice Sambora i Sobieskiego, fragmenty murów miejskich, fosa, miejski kanał odpływowy, fortyfikacje ziemne (okres średniowieczny i nowożytny),
- ulica Sambora działka nr. ewid. 183, elementy fortyfikacji ziemnych (okres nowożytny),
- ulica Gdańska 4 działka nr. ewid. 71, zabudowa i ślady warstwy osadniczej (okres średniowieczny, XIV w),
- ulica Gdańska 4 zaplecze działki nr. ewid. 71, zabudowa murowana i drewniana średniowiecznej działki miejskiej, kamienne fundamenty piwnic (w poł. XIVw, okres nowożytny)

- Puck stanowisko nr 12, osady z okresu średniowiecza (okres średniowiecza XIII w)

D. Teren pomiędzy drogą wojewódzką do Gdyni a drogą do Wybudowania — Syberia

- Puck stanowisko nr 9, osada z epoki kamienia i wczesnego średniowiecza (epoka kamienia III- II tys. pne. wczesne średniowiecze),
- Puck stanowisko nr 10, osada z okresu neolitu i wczesnej epoki żelaza oraz średniowiecza (III tys. pne. VII - V w pne. XIII w),
- Puck stanowisko nr 11, osady z okresu neolitu, wczesnej epoki żelaza, wczesnego średniowiecza (III tys. pne. VII - V w pne. XIII w)

E. Teren obejmujący obszar pomiędzy zabudowaniami Syberii o drogą do Żelistrzewa

- osada pradziejowa wielokulturowa (epoka kamienia III tys. pne. wczesna epoka żelaza VII - V w pne. średniowiecze XIII w)

F. Teren pomiędzy ulicami Bohaterów Kaszubskich, drogą do Żelistrzewa i granicą miasta

- Puck stanowisko nr. 3, cmentarzysko płaskie, graby skrzynkowe z wczesnej epoki żelaza (VII w pne.)
- Puck stanowisko nr 5, osada z okresu neolitu (III tys. pne.)

G. Obszar zawarty pomiędzy drogą do Żelistrzewa a drogą do Btądzikowa

- Puck stanowisko nr 4, osada wielokulturowa (okres neolitu 2500 - 1700 lat pne, wczesna epoka żelaza VI w pne. średniowiecze XIII w)

H. Teren pomiędzy zabudowaniami Rozgardu, linią brzegową i drogą biegnącą wzdłuż Zatoki Puckiej

- Puck, stanowisko nr 17, osada wielokulturowa i odsłonięcia warstwy kulturowej w klifie III tys. pne. okres wpływów rzymskich II w ne. średniowiecze XIII - XIV w).

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Pucka ze względu na liczne występowanie nawarstwień kulturowych w stanowiskach archeologicznych wyznaczono strefy ochrony archeologicznej.

- Strefa I obszar „starego miasta”, obejmuje ruiny zamku pokrzyżackiego, fosy zabudowę mieszczańską, ulice, rynek, fortyfikacje murowane i ziemne, nawarstwienia kulturowe z okresu średniowiecza i okresu nowożytnego
- Strefa II obszar Zatoki Puckiej wraz z przylegającym zapleczem lądowym, obejmuje port

wczesnośredniowieczny wraz z umocnieniami, wrakami i zapleczem lądowym,

- Strefa III obszar pomiędzy ulicami Kopernika i 10 Lutego, ślady osadnictwa i odkrycia skarbu, płaskie stanowisko archeologiczne,
- Strefa IV obszar pomiędzy drogą wojewódzką do Władysławowa a ulicą Kasztanową występowanie osad pradziejowych i średniowiecznych, płaskie stanowisko archeologiczne,
- Strefa V obszar pomiędzy drogą wojewódzką do Gdyni o drogą do Wybudowania - Syberia, występowanie osad pradziejowych, zespół płaskich stanowisk archeologicznych,
- Strefa VI obszar pomiędzy Syberią a drogą do Żelistrzewa, zespół płaskich osad pradziejowych, płaskie stanowiska archeologiczne,
- Strefa VII obszar pomiędzy ulicą Bohaterów Kaszubskich, drogą do Żelistrzewa a granicą miasta, występowanie osadniczego zespołu archeologicznego (osada i cmentarzysko), płaskie stanowiska archeologiczne,
- Strefa VIII obszar pomiędzy drogą do Bładzikowa i drogą do Żelistrzewa, rozległa osada pradziejowa i wczesnośredniowieczna, płaskie stanowisko archeologiczne,
- Strefa IX obszar strefy nadmorskiej miasta, pomiędzy zabudowaniami Rozgardu i linią brzegową oraz teren rekreacyjno - wypoczynkowy w kierunku parku, występowanie osad pradziejowych i odsłonięcia warstw w profilu klifowym, płaskie stanowiska archeologiczne

Wczesnośredniowieczny port w Zatoce Puckiej

W 1977 r. podczas rekonesansu podwodnego w akwenie przyległym do Pucka na wysokości Puckich Zakładów Mechanicznych, w odległości ok. 120 m od brzegu, pływonurkowie natrafili na relikty konstrukcji drewnianych i kamiennie-ziemnych oraz trzy wraki łodzi klepkowych, a także duże skupiska wczesnośredniowiecznej ceramiki. Obszar stanowiska obejmuje 12 ha. Prowadzone od 1978 do 1985 r. przez Muzeum Ziemi Puckiej badania archeologiczne potwierdziły istnienie tu wczesnośredniowiecznego portu. Zlokalizowano i częściowo zinwentaryzowano dwa ciągi drewnianych i kamiennie-ziemnych umocnień brzegowych — pierwszy o długości ok. 150 m i szerokości 25 m, drugi o ramionach długości 68 m, 55 m, 42 m i o szerokości 10 m. Wraki łodzi klepkowych pochodzą sprzed ponad tysiąca lat. Stanowią one ewenement na obszarze Morza Bałtyckiego, Ceramika odkryta na obszarze dawnego portu datowana jest na okres wczesnego i późnego średniowiecza (IX -XIV w.). Od 1990 r. badania na stanowisku w Zatoce Puckiej prowadzi Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku.

3.2.4. MUZEA

Muzeum Ziemi Puckiej

Plac Wolności 28, 84-100 Puck tel.

(0-58) 673-22-29, fax 673-29-96

Powstało w 1970 r. jako Stacja Wiedzy o Regionie. Pierwszą ekspozycję poświęconą kaszubskiej kulturze ludowej otwarto 23. 06. 1973 r. w tzw. Szpitaliku. Jest to XVIII-wieczny budynek dawnego parafialnego przytułku dla ubogich przy ul. Wałowej. W 1974 r. utworzony został dział etnograficzny, a w 1976 r. dział historyczny. Stacja podjęła badania nad przeszłością Ziemi Puckiej, których efektem było odkrycie na dnie Zatoki Puckiej reliktyw wczesnośredniowiecznego portu oraz wraków łodzi słowiańskich. Stacja uzyskała w tym okresie od miasta kolejne budynki: dom kowala i kuźnię przy ul. Bogusława oraz kamienicę mieszczańską przy pl. Wolności. W 1980 r. Stacja Wiedzy o Regionie została przekształcona w Muzeum Ziemi Puckiej. W 1982 r. w związku z budową elektrowni jądrowej muzeum rozpoczyna tworzenie skansenu - Zagroda Gburska we wsi Nadole, który zostaje udostępniony zwiedzającym w 1987 r.

Dział etnograficzny

Dział etnograficzny ma siedzibę w zespole zabytkowych budynków (Szpitalik, dom kowala i kuźnia) przy ul. Wałowej i Bogusława. We wnętrzu Szpitalika zachowany został tradycyjny układ pomieszczeń. Wystawy obrazują życie pucczan na przełomie XIX i XX w. - prezentowane są wnętrza mieszkalne wyposażone w tradycyjne sprzęty domowe, a także rybacka sieciami, warsztat krawiecki, szewski, i tkacki, kuźnia.

Wystawa czasowa pt. "Starość, boleźń, chromota" jest związana z dawną funkcją Szpitalika - przytułku dla ubogich, a także ukazuje metody lecznicze w dawnych wiekach.

Dział historyczno-archeologiczny

Dział historyczno-archeologiczny Muzeum Ziemi Puckiej mieści się w kamienicy przy Placu Wolności.

Wystawa archeologiczna ukazuje najstarsze, sięgające epoki kamienia dzieje osadnictwa na Ziemi Puckiej (7000-1700 r. p.n.e.). Na wystawie prezentowane są narzędzia krzemienne, naczynia, ozdoby (kolie, paciorki szklane i bursztynowe, fibule, naramienniki, bransolety), popielnice twarzowe i domkowe do przechowywania prochów zmarłych, broń. Do najcenniejszych eksponatów należy wczesnośredniowieczna łódź-dłubanka odkryta w trakcie badań prowadzonych na reliktych portu w Zatoce Puckiej.

Ekspozycja historyczna prezentuje dzieje średniowieczne, nowożytne i współczesne Pucka i Ziemi

Puckiej. Przedstawia min zaślubiny Polski z morzem, okres międzywojenny, wydarzenia II wojny światowej. Część wystawy prezentuje zrekonstruowane wnętrza mieszczańskie z II poł. XIX w.

Wystawy stałe

Pl. Wolności 28:

- "Pradzieje Ziemi Puckiej"
- "Dzieje miasta Pucka"
- "Wnętrza domu mieszczańskiego" ul. Wałowa 11:
- Życie i praca rzemieślników i wytwórców w dawnym Pucku:
 - * Mieszkanie
 - * Warsztat krawiecki
 - * Warsztat szewski
 - * Warsztat tkacki
 - * Warsztat rogarski
 - * Sieciarnia
 - * Kuźnia
- "Starość, boleźń, chromota"

Skansen w Nadolu: - Zagroda Gburska

- * Mieszkanie
- * Obejście gospodarskie
- * Warsztat stolarski

Muzeum prowadzi także lekcje muzealne o następującej tematyce

1. Świeca - zwyczaje, obrzędy i tradycje.
2. Kaszuby - historia, kultura i język 150 lat piśmiennictwa kaszubskiego.
3. Szpitalnictwo i medycyna w dawnej Polsce,
4. Życie i działalność bł. Ks. Wł. Miegonia na tle historii Marynarki Wojennej II RP.
5. Zaślubiny Polski z Morzem.
6. Zakon Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego na Ziemi Puckiej.
7. Rola portu puckiego na przestrzeni dziejów.
8. Archeologia o wczesnośredniowiecznym porcie w Zatoce Puckiej.
9. Tajemnice ziemi wydarte - archeologia doświadczalna.

10. Jak powstają naczynia - archeologia doświadczalna.
11. Tradycyjne obróbki lnu.

4. ANALIZA STRATEGICZNA SWOT

Perspektywy rozwoju gminy - mocne i słabe strony oraz wynikające stąd szanse i zagrożenia dla ochrony środowiska kulturowego

Mocne strony	Słabe strony	Szanse dla ochrony środowiska kulturowego	Zagrożenia dla ochrony środowiska kulturowego
cenny zespół historycznego centrum miasta liczne zabytki skansen archeologiczny obejmujący dawny port pucki położenie nad Zatoką Pucką - doskonałym akwenem żeglarskim odpust św. Piotra - pielgrzymka rybaków z Półwyspu Helskiego na łodziach rybackich liczne imprezy kulturalne i rozrywkowe bliskość aglomeracji gdańskiej	zły stan zachowania niektórych obiektów zabytkowych, spowodowany brakiem remontów lub ich wadliwym przeprowadzeniem bliskość innych nadmorskich miejscowości wypoczynkowych krótki sezon turystyczny	wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla kształtowania lokalnej tożsamości kontynuacja działań na rzecz włączenia dziedzictwa kulturowego w budowanie tożsamości społeczności lokalnej rozszerzenie działań renowacyjnych obiektów zabytkowych zwiększenie wiedzy o walorach gminy wśród potencjalnych turystów	potencjalna groźba utraty części obiektów zabytkowych zagrożonych dewastacją, popadnięciem w ruinę, rozbiórką napór inwestycyjny zagrażający obiektom zabytkowym i grożący zakłóceniem układu przestrzennego tendencja do modernizacji obiektów zabytkowych bez liczenia się z wartością oryginalnej substancji zabytkowej

5. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO NA LATA 2015 - 2019 DLA MIASTA PUCK

5.1. WSTĘP

Polityka ochrony dziedzictwa kulturowego miasta powinna iść w kierunku utrwalenia układu przestrzennego Pucka oraz dbałości o zachowanie oryginalnej substancji zabytkowej, jej dobry stan oraz efektowny wygląd. Zadbane zabytki stanowią jeden z ważniejszych czynników stanowiących o prestiżu miasta.

5.2. PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE

PRIORYTET 1. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania oraz poprawa i utrwalenie ładu przestrzennego zgodnie z zasadą dobrej kontynuacji

CEL STRATEGICZNY 1. Wykorzystanie środków prawnych dla poprawy ładu przestrzennego oraz stanu zachowania obiektów zabytkowych

CEL STRATEGICZNY 2. Finansowanie ze środków gminy działań związanych z ochroną zabytków

CEL STRATEGICZNY 3. Wspieranie inicjatyw sprzyjających ochronie zabytków

PRIORYTET 2. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla promocji turystycznej gminy i utrwalenia tożsamości lokalnej mieszkańców gminy

CEL STRATEGICZNY 4. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy

CEL STRATEGICZNY 5. Umocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy

5.3. CELE I DZIAŁANIA USTALANE W PROGRAMIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA PUCK NA LATA 2015 - 2019

5.3.1. CEL STRATEGICZNY 1 WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PRAWNYCH DLA POPRAWY ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ STANU ZACHOWANIA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH

Działania wynikające z realizacji Celu Strategicznego 1 mają za zadanie wykorzystanie instrumentów prawnych, przewidzianych przez ustawy o ochronie zabytków oraz planowaniu przestrzennym, do ochrony dziedzictwa kulturowego miasta.

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	Działania	Terminarz Działań
CEL STRATEGICZNY 1. Wykorzystanie środków prawnych dla poprawy ładu przestrzennego oraz stanu zachowania obiektów zabytkowych	CEL OPERACYJNY 1. Wykorzystanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych instrumentów prawnych dla ochrony środowiska kulturowego	Działanie 1. Uchwalanie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów o wysokiej wartości środowiska kulturowego, uwzględniających kwestie ochrony środowiska kulturowego	sukcesywnie
		Działanie 2. Ujmowanie w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzjach o warunkach zabudowy zapisów o ochronie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków	sukcesywnie w miarę wydawania decyzji

		Działanie 3. Utworzenie parku kulturowego obejmującego średniowieczny port pucki	do września 2019 r.
	CEL OPERACYJNY 2. Monitorowanie stanu zachowania zabytków	Działanie 4. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków w zakresie obiektów nieruchomych na podstawie oględzin w terenie	každorazowo przed sporządzeniem nowej edycji „Programu opieki nad zabytkami”
		Działanie 5. Sporządzenie sprawozdania z realizacji „Programu opieki nad zabytkami”	do września 2017 r.
		Działanie 6. Sporządzenie następnej edycji „Programu opieki nad zabytkami”	do września 2019 r.
	CEL OPERACYJNY 3. Współpraca z władzami konserwatorskimi w zakresie zabezpieczenia i objęcia ochroną prawną szczególnie wartościowych zabytków	Działanie 7. Współpraca przy opracowywaniu wniosków do Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie najcenniejszych zabytków do rejestru zabytków	sukcesywnie
		Działanie 8. Informowanie władz konserwatorskich o zagrożeniu budowli zabytkowych i ładu przestrzennego w gminie	sukcesywnie

5.3.2. CEL STRATEGICZNY 2 FINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW GMINY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ZABYTKÓW

W ramach Celu Strategicznego 2 ujęte są działania mające na celu wykorzystanie środków finansowych miasta dla poprawy stanu substancji zabytkowej obiektów należących do miasta, dofinansowanie prac remontowych/restauracyjnych wykonywanych przez właścicieli w obiektach (nienależących do miasta) wpisanych do rejestru zabytków, prowadzenie prac renowacyjnych i sanacyjnych w poszczególnych modułach przestrzeni miejskiej oraz działania na rzecz uporządkowania ulic, chodników, małej architektury.

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	Działania	Terminarz Działań
CEL STRATEGICZNY 2. Finansowanie ze środków gminy działań związanych z ochroną zabytków	CEL OPERACYJNY 4. Dbłość o stan zachowania zabytków będących własnością miasta oraz pomoc w renowacji innych zabytków	Działanie 9. Remonty i restaurowanie obiektów zabytkowych będących własnością miasta, w sposób zgodny z zaleceniami konserwatorskimi	zgodnie z listą obiektów przewidzianych do remontu/restaurowania w latach 2015-2019 ⁷
		Działanie 10. Dotacje na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków	zgodnie z listą prac przewidzianych na lata 2015-2019 ⁸
		Działanie 11. Uchwalenie przez Radę Miasta programu zwolnień podatkowych dla właścicieli dobrze utrzymanych zabytków	do września 2016 r.

⁷ Lista zostanie załączona do sprawozdania z realizacji „Programu opieki nad zabytkami”.

⁸ Jw.

		włączonych do gminnej ewidencji zabytków	
	CEL OPERACYJNY 5. Inicjowanie programów rewitalizacyjnych oraz porządkowanie przestrzeni publicznej	Działanie 12. Zainicjowanie prac przy projekcie „Odbudowa zamku puckiego”	do września 2017 r.
		Działanie 13. porządkowanie ulic, chodników, małej architektury, szczególnie w obrębie zabytkowych układów przestrzennych.	zgodnie z załączonym planem prac ⁹

5.3.3. CEL STRATEGICZNY 3 WSPIERANIE INICJATYW SPRZYJAJĄCYCH OCHRONIE ZABYTKÓW

Działania ujęte w ramach realizacji Celu Strategicznego 3 mają za zadanie wspieranie inicjatyw właścicieli nieruchomości zabytkowych, inwestorów, a także organizacji NGO, zmierzających do poprawy stanu obiektów zabytkowych.

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	Działania	Terminarz Działań
CEL STRATEGICZNY 3. Wspieranie inicjatyw sprzyjających ochronie zabytków	CEL OPERACYJNY 6. Pomoc przy pozyskiwaniu środków budżetowych i unijnych przeznaczonych na remonty i restauracje obiektów zabytkowych	Działanie 14. Podjęcie starań o uzyskanie dotacji z funduszy ministerialnych i europejskich, przeznaczonych na remonty i restaurację obiektów zabytkowych	sukcesywnie

⁹ Plan prac zostanie załączony do sprawozdania z realizacji „Programu opieki nad zabytkami”.

	CEL OPERACYJNY 7. Promocja adaptacji obiektów zabytkowych na obiekty o funkcji turystycznej i usługowej	Działanie 15. Opracowanie programu wspierania przedsiębiorców wykorzystujących w swej działalności obiekty zabytkowe	do września 2017 r.
--	--	---	---------------------

5.3.4. CEL STRATEGICZNY 4 PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY

Działania wynikające z realizacji Celu Strategicznego 4 mają za zadanie promocję turystyczną miasta wśród jej mieszkańców, a także wśród potencjalnych turystów spoza miasta

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	Działania	Terminarz Działań
CEL STRATEGICZNY 4. Promocja dziedzictwa kulturowego miasta	CEL OPERACYJNY 8. Publikacja materiałów promujących dziedzictwo kulturowe miasta	Działanie 16. Opracowanie przewodnika ukazującego dziedzictwo historyczne miasta oraz eksponującego zabytki, walory krajobrazowe miasta, a także promującego branżę turystyczną, hotelową i gastronomiczną- we współpracy z zainteresowanymi podmiotami	do września 2017 r.
		Działanie 17. Publikacja przewodnika na stronach internetowych miasta	do września 2017 r.

		Działanie 18. Wydanie przewodnika w formie papierowej	do września 2018 r.
		Działanie 19. Wspieranie wydawnictw związanych z historią miasta oraz ochroną dóbr kultury	sukcesywnie
		Działanie 20. Rozbudowa tematyki związanej z dziedzictwem kulturowym na portalu miejskim	sukcesywnie
		Działanie 21. Promocja dziedzictwa kulturowego w periodykach miejskich oraz w innych mediach	sukcesywnie
	CEL OPERACYJNY 9. Działania prawne promujące dziedzictwo kulturowe	Działanie 3. Utworzenie parku kulturowego obejmującego średniowieczny port pucki	do września 2019 r.

5.3.5. CEL STRATEGICZNY 5 UMOCNIENIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA

Działania zgrupowane w ramach Celu strategicznego 5 mają na celu umocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta.

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	Działania	Terminarz Działań
CEL STRATEGICZNY 5. Umocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta	CEL OPERACYJNY 9. Zwiększenie świadomości wspólnoty poprzez identyfikację mieszkańców z historią i	Działanie 22. Wprowadzanie do programów szkolnych elementów wiedzy o regionalnym	sukcesywnie

	dziedzictwem kulturowym miasta	dziedzictwie kulturowym	
		Działanie 23. Wprowadzanie do programu imprez masowych oraz wystaw organizowanych w gminie elementów umacniających poczucie identyfikacji z historią! dziedzictwem kulturowym miasta	sukcesywnie

5.4. FINANSOWANIE REALIZACJI „PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI”

Zadania wymagające finansowego wkładu gminy miejskiej Puck:

Działanie 3. Utworzenie parku kulturowego obejmującego średniowieczny port pucki Działanie

4. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków w zakresie obiektów nieruchomych na podstawie oględzin w terenie

Działanie 6. Sporządzenie następnej edycji „Programu opieki nad zabytkami”

Działanie 9. Remonty i restaurowanie obiektów zabytkowych będących własnością miasta, w sposób zgodny z zaleceniami konserwatorskimi

Działanie 10. Dotacje na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

Działanie 11. Uchwalenie przez Radę Miasta programu zwolnień podatkowych dla właścicieli dobrze utrzymanych zabytków włączonych do gminnej ewidencji zabytków Działanie 12.

Zainicjowanie prac przy projekcie „Odbudowa zamku puckiego”

Działanie 13. porządkowanie ulic, chodników, małej architektury, szczególnie w obrębie zabytkowych układów przestrzennych,

Działanie 16. Opracowanie programu wspierania przedsiębiorców wykorzystujących w swej działalności obiekty zabytkowe

Działanie 17. Opracowanie przewodnika ukazującego dziedzictwo historyczne miasta oraz eksponującego zabytki, walory krajobrazowe miasta, a także promującego branżę turystyczną

hotelowa i gastronomiczną- we współpracy z zainteresowanymi podmiotami Działanie 19.

Wydanie przewodnika w formie papierowej

Działanie 20. Wspieranie wydawnictw związanych z historią miasta oraz ochroną dóbr kultury

5.5. MONITORING REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wójt/burmistrz/prezydent ma obowiązek sporządzania, co dwa lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go do akceptacji przez Radę Miasta.

Wyniki osiągnięte przy realizacji Programu Opieki nad Zabytkami powinny być oceniane na podstawie stopnia realizacji działań wyszczególnionych powyżej.

5.6. INSTRUMENTARIUM GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

5.6.1. INSTRUMENTY PRAWNE:

- 1) przepisy ustawowe
- 2) programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 3) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- 4) wynikające z przepisów ustawowych dokumenty wydawane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków;

5.6.2. INSTRUMENTY KOORDYNACJI:

- 1) strategia rozwoju miasta;
- 2) plany rozwoju lokalnego;
- 3) programy rozwoju infrastruktury miasta;
- 4) programy ochrony środowiska przyrodniczego;
- 5) programy prac konserwatorskich;
- 6) studia i analizy, koncepcje;
- 7) plany rewitalizacji;
- 8) umowy i porozumienia;
- 9) kontrakty;
- 10) prowadzenie instytucji, w tym tworzenie podmiotów prawnych;

- 11) współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków
- 12) współpraca z sąsiednimi samorządami w celu wypracowania wspólnej polityki ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego
- 13) współpraca z ośrodkami naukowymi i akademickimi;
- 14) współpraca z diecezją w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

5.6.3. INSTRUMENTY FINANSOWE:

- 1) dotacje;
- 2) subwencje;
- 3) dofinansowania;
- 4) nagrody;
- 5) zachęty finansowe;
- 6) zbiórki społeczne;
- 7) programy operacyjne uwzględniające finansowanie z funduszy Wspólnoty Europejskiej.

5.6.4. INSTRUMENTY SPOŁECZNE:

- 1) pozyskanie poparcia społecznego na rzecz ochrony środowiska kulturowego;
- 2) edukacja kulturowa;
- 3) informacja nt. znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta;
- 4) współdziałanie z organizacjami społecznymi;

5.6.5. INSTRUMENTY KONTROLNE:

- 1) monitoring stanu środowiska kulturowego.
- 2) aktualizacja bazy danych geodezji i gospodarki gruntami, infrastruktury technicznej, stanu zagospodarowania przestrzennego miasta, stanów technicznych obiektów zabytkowych, poziomu bezrobocia;

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

Lp.	Obiekt	Czas powstania	Ulica	Nr
1	Starodrzew przy ciągu pieszym od parku miejskiego do Rozgardu	1887		
2	Układ przestrzenny portu	XVII w., XIX w., lata 20. XX		
3	Zespół urbanistyczny miasta Pucka	geneza układu przestrzennego - XIV w.		
4	dom mieszkalny	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	3
5	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	5
6	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	9
7	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	13
8	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	15
9	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	18
10	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	25
11	Budynek mieszkalny	koniec XIX w.	1 Armii Wojska Polskiego	29
12	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	33
13	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	(36"
14	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	42
15	Słupki ogrodzenia	pocz. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	42
16	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	44
17	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	51
18	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	10/12/14
19	Aleja lipowa	XIX/XX w.	1 Armii Wojska Polskiego	
20	Kapliczka	1752, 1878, 2009	1 Armii Wojska Polskiego	
21	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	1 Maia	4
22	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Maja	6
23	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Maja	7
24	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	1 Maja	8
25	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	1 Maja	10
26	dom mieszkalny	XIX/XX w.	1 Maja	10
27	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	1 Maja	12
28	Budynek sądu	XIX/XX w.	1 Maja	15
29	Budynek gospodarczy	lata 20/30. XX w.	i Maja	16
30	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	1 Maja	16
31	Starodrzew	lata 20/30. XX w.	1 Maja	16
32	Aleja lipowa	XIX/XX w.	1 Maja	
33	Park miejski	koniec XIX w.	1 Maja	
34	dom mieszkalny	1883/1907	10 Lutego	1
35	Budynek mieszkalny	I poł. XIX w.	10 Lutego	6
36	dom mieszkalny	XIX/XX w.; przebudowany	10 Lutego	8
37	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	9
38	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	10
39	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	11
40	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	13
41	Budynek mieszkalny	i ćw. XX w.	10 Lutego	14
42	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	18
43	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	19
44	Budynek bramny	ok. 1910	10 Lutego	20
45	Budynek mieszkalny	ok. 1910	10 Lutego	20
46	Ogrodzenie	ok. 1910	10 Lutego	20
47	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	25
48	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	10 Lutego	27
49	Budynek d. koszar	ok. 1912	10 Lutego	31
50	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	10 Lutego	5/7
51	Aleja lipowa	XIX/XX w.	10 Lutego	
52	Park miejski	XIX/XX w.	10 Lutego	
53	Tereny d. strzelnicy miejskiej	XIX/XX w.	10 Lutego	
54	Słupy i bramy ogrodzenia	ok. 1912	10 Lutego	33/35

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

55	d. cmentarz ewangelicki - ogrodzenie i starodrzew	XIX/XX w.	10 Lutego/róg Hallera	
56	Budynek mieszkalny	XIX w.	12 Marca	2
57	Dom rybacki	XIX w.	12 Marca	5
58	Budynek szpitala (d. klasztor ss. elżbietanek)	1898	12 Marca/1 Maja	
59	dom mieszkalny	przed 1939	Abrahama	11
60	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Adama Asnyka	48
61	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Adama Asnyka	48
62	Stodoła	XIX/XX w.	Adama Asnyka	48
63	Budynek mieszkalny	przed 1939	Bogusława	2
64	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Bogusława	7
65	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Bogusława	8
66	Biblioteka	I poł. XIX w.; fasada szczytowa koniec XIX w.	Bogusława	10
67	Budynek mieszkalny	II poł. XIX w.	Bogusława	11
68	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Bogusława	13
69	dom mieszkalny	I poł. XIX w.	Bogusława	1 (d. 2)
70	dom mieszkalny	XIX/XX w.	Ceynowy	2
71	dom mieszkalny	II poł. XIX w.	Ceynowy	1
72	oficyna	II poł. XIX w.	Ceynowy	1
73	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Dworcowa	7
74	Budynek ekspedycji kolejowej wraz z rampą w zespole dworca kolejowego	lata 20. XX w.; przebudowany	Dworcowa	8
75	Budynek mieszkalny w zespole dworca kolejowego	pocz. XX w.	Dworcowa	8
76	dom mieszkalny	1928	Dworcowa	
77	Kapliczka	XIX/XX w.	Dworcowa	
78	Magazyn, d. iokomotywnia, w zespole dworca kolejowego	lata 20. XX w.	Dworcowa	
79	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Dworcowa/ 1 Armii WP	
80	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Gdańska	2
81	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Gdańska	6
82	dom mieszkalny	XIX/XX w.	Gdańska	8
83	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Gdańska	10
84	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Gdańska	12
85	Oficyna	XIX/XX w.	Gdańska (oficyna Pl. Wolności 11)	1
86	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Gdańska (róg Wałowej)	14
87	Budynek gospodarczy	II poł. XIX w.	gen. Józefa Hallera	1
88	Budynek mieszkalny	II poł. XIX w.	gen. Józefa Hallera	1
89	Słup bramy wjazdowej	II poł. XIX w.	gen. Józefa Hallera	1
90	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	gen. Józefa Hallera	2
91	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	gen. Józefa Hallera	5
92	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	gen. Józefa Hallera	6
93	dom mieszkalny	pocz. XX w.	gen. Józefa Hallera	6
94	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	gen. Józefa Hallera	7
95	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	gen. Józefa Hallera	9
96	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	gen. Józefa Hallera	11
97	Budynek gospodarczy	pocz. XX w.	gen. Józefa Hallera	13
98	Kamienica	pocz. XX w.	gen. Józefa Hallera	13
99	Aleja lipowa	XIX/XX w.	gen. Józefa Hallera	
100	Aleja lipowa	XIX/XX w.	Hallera/Morsk. Dywizjonu Lotn.	

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

101	d. cmentarz i starodrzew w zespole kościoła parafialnego pw. św. Apostołów i Piotra i Pawła	geneza średniowieczna	Judyckiego	1
102	kościół parafialny pw. św. Apostołów i Piotra i Pawła	1283, XIV w., odbudowa II poł. XV w.	Judyckiego	1
103	Mur z bramami	II poł. XIX w.	Judyckiego	1
104	Szkoła parafialna	XIX/XX w.	Judyckiego	1
105	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Judyckiego	4
106	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Judyckiego	5
107	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Judyckiego	6
108	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	Judyckiego	7
109	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Judyckiego	9
110	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Judyckiego	11
111	Budynek gospodarczy w zespole dworca kolejowego	lata 30. XX w.	Kolejowa	2
112	Budynek gospodarczy w zespole dworca kolejowego	lata 30. XX w.	Kolejowa	2
113	Budynek mieszkalny w zespole dworca kolejowego	lata 30. XX w.; przebudowany	Kolejowa	2
114	Budynek w zespole zakładu przemysłowego	I ćw. XX w.	Kopernika	4
115	Hala w zespole zakładu przemysłowego	I ćw. XX w.	Kopernika	4
116	Mur w zespole zakładu przemysłowego	I ćw. XX w.	Kopernika	4
117	Starodrzew w zespole zakładu przemysłowego	I ćw. XX w.	Kopernika	4
118	aleja lipowa	XIX/XX w.	Kopernika	
119	Aleja lipowa	XIX/XX w.	Kościuszki	
120	Zespół dawnego domu zdrojowego	koniec XIX w.	Lipowa	4
121	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Lipowa	20
122	Budynek mieszkalny	przed 1939	Lipowa	26
123	Aleja lipowa	XIX/XX w.	Lipowa	
124	Cmentarz rzymskokatolicki	XIX/XX w.	Lipowa	
125	Cmentarz żydowski	XIX/XX w.	Lipowa	
126	Park miejski	1887	Lipowa	
127	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Marynarska	2
128	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Marynarska	3
129	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Mestwina	1
130	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Mestwina	3
131	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Mestwina	5
132	Budynek mieszkalny	przed 1939	Mestwina	13
133	Budynek gospodarczy	I ćw. XX w.	Mestwina	16
134	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Mestwina	16
135	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Męczenników Piaśnicy	1
136	Budynek gospodarczy	lata 30. XX w.	Męczenników Piaśnicy	3
137	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Męczenników Piaśnicy	3
138	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Męczenników Piaśnicy	5
139	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Męczenników Piaśnicy	6
140	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Męczenników Piaśnicy	7
141	Budynek mieszkalny	lata 30 XX w.	Męczenników Piaśnicy	9
142	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Męczenników Piaśnicy	10
143	Budynek mieszkalny	przed 1939	Męczenników Piaśnicy	12
144	Aleja lipowa	XIX/XX w.	Męczenników Piaśnicy	
145	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	Młyńska	1
146	Park miejski wraz z bramą i ogrodzeniem	1899	Morsk. Dywizjonu Lotn./Hallera	

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

147	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Morska	1
148	dom mieszkalny	XIX/XXw.; przebudowany	Morska	3
149	Budynek mieszkalny	1898	Morska	5
150	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Morska	7
151	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Morska	9
152	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Morska	13
153	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Morska	15
154	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Morskiego Dywizjonu Lotn.	1
155	Budynek mieszkalny (d. szpital cesarzowej Wiktorii Augusty)	1899	Morskiego Dywizjonu Lotn.	2
156	Oficina wraz z bramą i murem	XIX/XX w.	Morskiego Dywizjonu Lotn.	1/3
157	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Morskiego Dywizjonu Lotniczego	9
158	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Morskiego Dywizjonu Lotniczego	12
159	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Morskiego Dywizjonu Lotniczego	14
160	Budynek	lata 30. XX w.	Morskiego Dywizjonu Lotniczego róg Pokoju	7
161	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Nowa	2
162	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Nowa	6
163	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Nowa	10
164	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	Nowa	12
165	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	Nowa	14
166	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Nowa	16
167	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Orzeszkowej	1
168	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Orzeszkowej	1
169	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Plac Obrońców Wybrzeża	1
170	Ratusz	1865	Plac Wolności	1
171	Kamienica	I poł. XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	2
172	Oficina z budynkami gospodarczymi	II poł. XIX w.	Plac Wolności	3
173	Kamienica	pocz. XX w.	Plac Wolności	5
174	Kamienica	1725; przebudowany 1928	Plac Wolności	6
175	Kamienica	XIX/XX w.	Plac Wolności	7
176	Kamienica	XIX/XX w.	Plac Wolności	8
177	Kamienica	XIX/XX w.	Plac Wolności	9
178	Kamienica (ze sklepem rzeźnika)	XIX - pocz. XX w.; wnętrze sklepu wpisane do rejestru zabytków ruchomych woj. pomorskiego	Plac Wolności	10
179	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	11
180	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	12
181	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	13
182	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	14
183	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	15
184	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	16
185	Kamienica, d. zajazd "Pod Złotym Lwem"	lata 30. XVII w. - II poł. XVIII w.	Plac Wolności	17
186	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	18
187	Kamienica	I poł. XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	19
188	Kamienica	I poł. XIX w.	Plac Wolności	20
189	Kamienica - d. "Hotel Kaszubski"	I poł. XIX w.	Plac Wolności	21
190	Kamienica	II ćw. XIX w.; 1906	Plac Wolności	22
191	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	23
192	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	I Plac Wolności	24

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

193	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	25
194	Kamienica	XIX w.	Plac Wolności	26
195	Kamienica	XIX/XX w.	Plac Wolności	27
196	Kamienica	XVI I/XIX w.	Plac Wolności	28
197	Kamienica	I poł. XIX w.	Plac Wolności	29
198	Kamienica	XIX - pocz. XX w.	Plac Wolności	30
199	Kamienica	koniec XIX w.	Plac Wolności	31
200	Kamienica	koniec XIX w.	Plac Wolności	32
201	Kamienica	XIX/XX w.; częściowo przebudowany	Plac Wolności (od Judyckiego)	26
202	Kamienica	XIX/XX w.	Plac Wolności (od ul. 1 Maja 1)	33
203	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Pokoju	2
204	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Pokoju	6
205	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Pokoju	8
206	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Pokoju	9
207	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Pokoju	10
208	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Pokoju	12
209	Budynek mieszkalny	przed 1939	Polna	3
210	Zespół budynków mieszkalnych	przed 1939	Polna	7/9
211	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	Przebendowskiego	8
212	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Przebendowskiego	10
213	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Przebendowskiego	14
214	Budynek gospodarczy przy szkole muzycznej (d. spichlerz)	koniec XIX w.	Przebendowskiego	17
215	Budynek gospodarczy	przed 1939	Przebendowskiego	22
216	Budynek mieszkalny	przed 1939	Przebendowskiego	22
217	Budynek mieszkalny	przed 1939	Przebendowskiego	24
218	Budynek mieszkalny	przed 1939	Przebendowskiego	26
219	Kapliczka	XIX/XX w.	Przebendowskiego	
220	Budynek gospodarczy	przed 1939	Przebendowskiego	24/26
221	Dwór - ob. szkoła muzyczna	XVII I/XIX w.	Przebendowskiego	17
222	Dom właściciela w zespole dawnej cegielni	II poł. XIX w.; przebudowany	Rozgard	
223	Starodrzew w zespole dawnej cegielni	poł. XIX w.	Rozgard	
224	Zespół dawnej cegielni wraz z reliktnami budynków, domem właściciela i starodrzewem	ok. poł. XIX w.	Rozgard	
225	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Sambora	3
226	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Sambora	5
227	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Sambora	7
228	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.; przebudowany	Sambora	8
229	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Sambora	14
230	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.; przebudowany	Sienkiewicza	2
231	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Sienkiewicza	3
232	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Sienkiewicza	5
233	Budynek mieszkalny	I ćw. XX W-	Sienkiewicza	6
234	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Sobieskiego	11 a
235	Budynek mieszkalny	I ćw. XX w.	Sobieskiego	3
236	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Sobieskiego	5
237	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Sobieskiego	9
238	Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Sobieskiego	13
239	Budynek mieszkalny	poł. XIX w.	Sobieskiego	15
240	Budynek mieszkalny	poł. XIX w.	Sobieskiego	17
241	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Sobieskiego	11
242	Budynek fabryczny	XIX/XX w.	Szystowskiego	2
243	Hala fabryczna	XIX/XX w.	Szystowskiego	2

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

244	Dom	XIX/XX w.	Wałowa	9
245	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Wałowa	10
246	szpital -przysiężnik	1757	Wałowa	11
247	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Wejhera	1
248	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Wejhera	1
249	Budynek mieszkalny	I ów. XX w.	Wejhera	4
250	Budynek mieszkalny, d. młyn	1894	Wejherowska	4
251	d. mleczarnia	XIX/XX w.	Wejherowska	6
252	Budynek mieszkalny	przed 1939	Wejherowska	11
253	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Wejherowska	20
254	Dwór	XIX/XX w.	Wejherowska	20
255	Budynek mieszkalny/gospodarczy	XIX/XX w.	Wejherowska	38
256	Budynek gospodarczy/mieszkalny	XIX/XX w.	Wejherowska	42
257	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Wejherowska	42
258	Stodoła	XIX/XX w.	Wejherowska	42
259	Aleja lipowa	XIX/XX w.	Wejherowska	
260	Cmentarz rzymskokatolicki parafii św. Piotra i Pawła	II poł. XIX w.	Wejherowska	
261	Cmentarz rzymskokatolicki, d. ewangelicki św. Jerzego	XIX w.	Wejherowska	
262	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Wejherowska	14a
263	Kapliczka	1814	Wejherowska	przy nr 11
264	Starodrzew	XIX/XX w.	Wejherowska/ Helska	
265	Starodrzew	XIX/XX w.	Wejherowska/ Mickiewicza	
266	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Zamkowa	2
267	Budynek szkolny	pocz. XX w.; przebudowany	Zamkowa	5
268	d. browar	XIX/XX w.	Zamkowa	
269	Relikty zboru ewangelickiego, starodrzew	XVI/XVII w.; XIX/XX w.	Zamkowa	
270	Wzgórze zamkowe z relikami zamku	XI-XVIII w.	Zamkowa	
271	Budynek gospodarczy	lata 20/30. XX w.	Żarnowiecka	4
272	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Żarnowiecka	4
273	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Żarnowiecka	16
274	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Żarnowiecka	28
275	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.	Żarnowiecka	32

Pozostałe obiekty uwzględnione na kartach, lecz nie włączone do Gminnej Ewidencji Zabytków

1	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.; przebudowany	1 Armii Wojska Polskiego	39
2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.; obiekt nowy lub całkowicie przebudowany	1 Maja	9
3	Budynki przemysłowo-mieszkalne	pocz. XX w.; przebudowane	10 Lutego	35
4	dom mieszkalny	poł. XX w.	Chopina	3
5	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Konopnickiej	4
6	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Konopnickiej	6
7	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Konopnickiej	16
Q	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Konopnickiej	26
9	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Kopernika	55
10	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Kraszewskiego	16/18
11	Budynek mieszkalny	poł. XX w.	Mestwina	24

Wykaz obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miasta Puck

12	Budynek mieszkalny	połowa XX w.	Męczenników Piaśnicy	2
13	Budynek mieszkalny	budynek nowy lub przebudowany	Męczenników Piaśnicy	8
14	Budynek mieszkalny	nowy budynek	Męczenników Piaśnicy	16
15	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Nowa	8
16	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Paderewskiego	18
17	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Paderewskiego	21
18	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Paderewskiego	26
19	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.; przebudowany	Pokoju	4
20	Budynek mieszkalny	lata 20/30. XX w.; przebudowany	Pokoju	7
21	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Przebendowskiego	2
22	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Przebendowskiego	4
23	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Przebendowskiego	6
24	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Reja	24
25	Budynek mieszkalny	nowy budynek	Sambora	10
26	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Wejhera	3
27	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Wejherowska	21
28	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Żarnowiecka	10
29	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Żarnowiecka	20
30	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Żarnowiecka	34
31	Budynek mieszkalny	ok. poł. XX w.	Żeromskiego	1